

Новини ▶ 7

ГЕРБ обмисля да остави точковата система в пенсионирането и догодина

Компании ▶ 12-13

Автомобилният сектор остава в тежка криза

Пари BONNIER
pari.bg

Петък

19 ноември 2010, брой 221 (5032)

USD/BGN: 1.43316

▼ -1.22%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.36470

▲ +1.23%

Българска народна банка

Sofix: 348.10

▲ +0.55%

Българска фондова борса

BG40: 110.27

▲ +0.46%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

НОВА ТАКСА ЩЕ ОГРАНИЧИ БРОЯ НА ИНВЕСТИТОРИТЕ В ЗЕЛЕНА ЕНЕРГИЯ

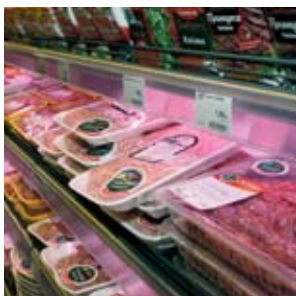
Проектозаконът за възобновяемите енергийни източници предвижда фирмите да плащат такса от 25 хил. EUR за всеки мегават заявена мощност. Целта на държавата е да отсее сериозните от спекулативните инвеститори

▶ 8-9

Тема на деня ▶ 4-5

„Стара планина” е на път да се освободи от държавата

Компании ▶ 14

„Холдинг Пътища”: Не сме нарушили закона

Уикенд ▶ 20-21

Как се става писател

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Серджо Марчионе

Италианската компания Fiat, ръководена от Серджо Марчионе, се завръща на автомобилния пазар в САЩ след близо 30-годишно отсъствие. Тя вече е сключила договори с над 130 автомобилъра и очаква сериозни продажби на модела си Fiat 500. Fiat се оттегля от САЩ през 1983 г. заради множеството дефекти в автомобилите, а също и заради слабостта на американците към едрогабаритни коли.

Губещ
Станислав Петков

Акциите на "Спарку Елмос" АД, където председател на надзорния съвет е Станислав Петков, бяха сред най-губещите на БФБ по време на сесията вчерта. На фона на повишение на индексите книжката на производителя на електроинструменти се понижила с 3.45%. За спода беше достатъчна една сделка за 400 акции на компанията. Цената на затваряне се сви до 1.40 лв. за акция.

Мнения

► **По темата: Най-скритият проектозакон в гържавата.** Публикувах проектозакона в сайта на Министерството на правосъдието. На първо четене се озадачавам от това: "Чл. 15. Членовете на комисията, органите по чл. 10, ал. 1 и служителите в администрацията на комисията не носят имуществена отговорност за причинени вреди при упражняване на възложените им функции и правомощия по закон..." Узаконена безотговорност! Думи нямам!!!

Ice

Коментар

“Революцията” на хиксчетата

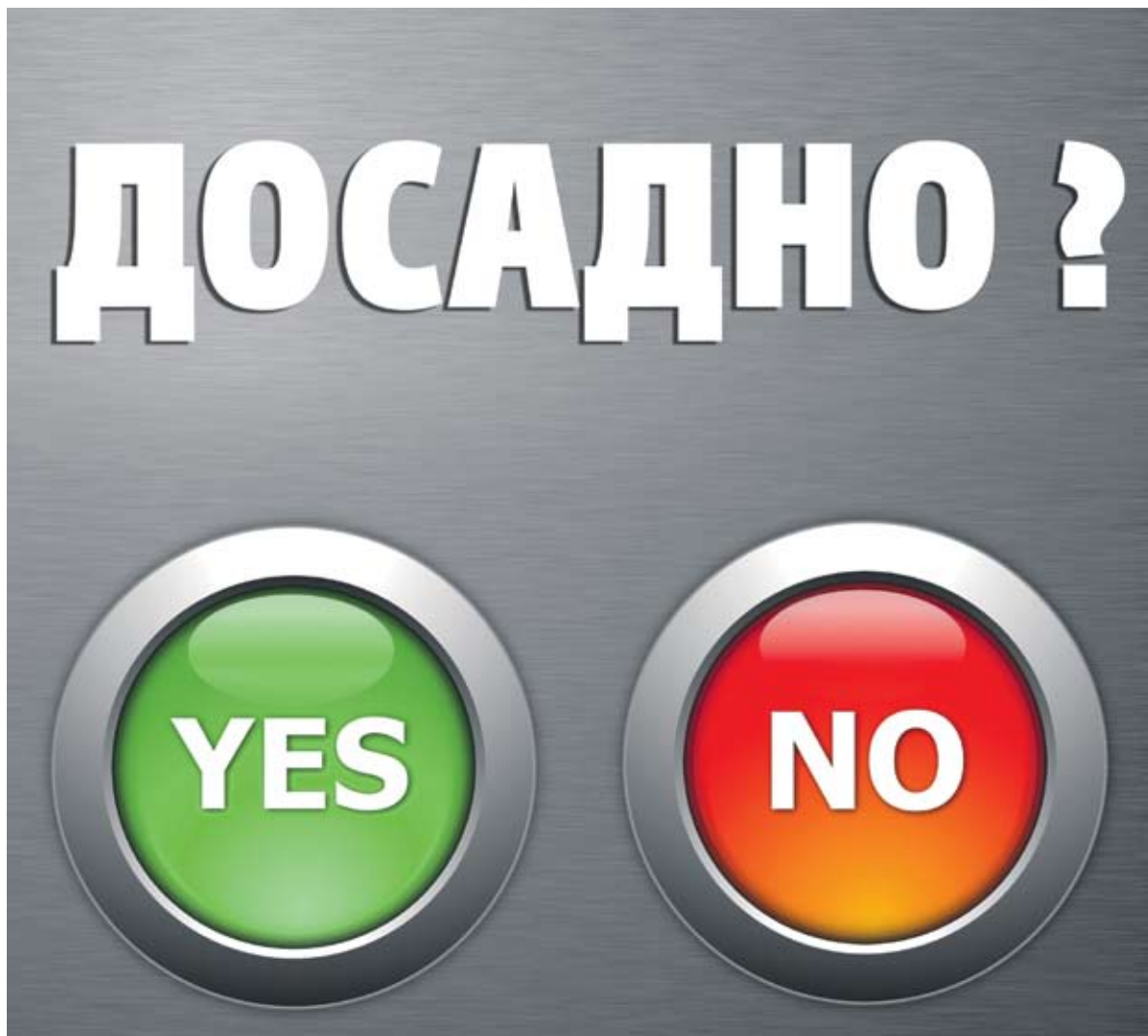

Филипа Радионова
philippa.radionova@pari.bg

” **Резултатът показва същия проблем, който се вижда още преди изборите - няма ясна и генерална идея как да се промени системата**

Мащабната операция, наречена “изготвяне на изборен кодекс”, най-накрая влезе във финална фаза. Кодексът беше приет на първо четене в парламента. Като редовен и съвестен избирател се чудех коя новост най-силно може да ме развълнува. Мислих, мислих и реших, че май това е ясното изискване да се гласува само със знак “X”. Винаги съм смятала, че най-сериозният проблем за едни избори е възможността да се оскверняват бюлетините с кой каквото си иска - през традиционните кръстчета и “чавки”, та до съръжича и звездички (който иска). Това е в кръга на шегата, но иначе не е смешно. Просто е скучно.

След една година мислене, приказване, съгласуване, критикуване и защитаване резултатът от мащабната операция не се различава особено от всички преправяния на изборни закони досега. Да, някакви промени има, някои са добри, други са повече от глупави, трети изобщо нямат никакво значение. Като това със знака “X” примерно. Впрочем той трябва да бъде поставен единствено със синя химикалка. Ако на изборите следва година в изборната секция ви дадат зелена, значи нещо искат да ви прецакат.

Преди всеки вот - независимо местен, президентски или парламентарен, управляващите се сещат, че изборното законодателство не е наред и спешно трябва да се поправи, за да бъдат проведени честни, демократични и неподкупени избори. Ответните реплики задължително са, че съответните управляващи се опитват да прокарат текстове, които да попречат на политическите им опоненти. И ключов израз е, че отново се правят промени в “12 без 5”, а иначе никой не се сеща за недостатъците на изборния процес. После всичко свършва и всички забравят до следващите избори.

Този път не е съвсем така. Още преди идването на ГЕРБ на власт партията обеща да се захване с проблема веднага имен-

но за да не се правят промени в последния момент. При това обещанията бяха, че те няма да са на парче, а ще бъде изгладен целият процес. Сигурно затова работата отне година. И след такъв къртовски труд накрая да слушаме вечните спорове защо има уседналост, но няма ясни правила за гласуването в чужбина, колко да е прагът при преференциалното гласуване, но какво стана с мажоритарния вот, какво точно да включва бюрократията около регистрацията на партии и коалиции и защо едното било различно от другото...

А това ли е най-важното, както се питаше в една реклама. За партиите може и да е. За мен и хиляди други не е. Изобщо не ме интересуват хиксчетата, интересува ме защо пак няма да мога да гла-

сувам по интернет. Не ме вълнува колко подписа и какви документи са им необходими на партиите или коалициите. Вълнува ме дали през следващата предизборна кампания (и преди нея) те пак ще ме занимават с празно популистско говорене с големи, неизпълними обещания за светлото бъдеще или ще чуя конкретни, ясни и съвременни идеи за управление. И няма никакво значение колко време им е отнело на депутатите да сътворят поредното нищо, нито дали му казват “кодекс” или “закон”. Има значение, че резултатът показва същия проблем, който се вижда още преди изборите - няма ясна и генерална идея как да се промени системата. Има само едно голямо празно говорене. А при това положение всички тези нормативни дреболии нямат никакво значение. □

pari.bg Топ 3

1 Краят на здравното осигуряване в България. Правителството прави смели крачки към връщането на бюджетното финансиране в сектора.

2 Цифровизацията се отлага с две години. Медийните експерти и телевизионните оператори приеха новината с голямо задоволство и обявиха, че това е възможно най-разумното решение.

3 “Дженерали” ще награждава добрите шофьори. Печалбата на дружеството за деветмесечieto е близо 7 млн. лв.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филипа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Мила КИСЬОВА - 4395863
mila.kisiova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
georgi.andreev@pari.bg
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
ТЕНДЕНЦИИ
Бяляна ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Христо ЛАСКОВ - 4395841
hristo.laskov@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглюка ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg
Марина УЗУНОВА - 4395864

marina.uzunova@pari.bg
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Това да мачкаш Цветанов е все едно с голо дупе таралеж да мачкаш. Не мога да разбера как хора с 1-2% рейтинг дават оценка на хора с 50-60%

► **Бойко Борисов** по повод зачестилите критики към вътрешния министър Цветан Цветанов

Число на деня

11.4

► процента е увеличението на нощувки в хотели, мотели, хижи и къмпинги през третото тримесечие в сравнение със същия период на миналата година

Коментар

Увод в метасоциологията

Една сензация разтърси публичното пространство - Бойко Борисов вече не е на първо място по рейтинг. Ако новината беше, че Еверест вече не е най-високият връх, нямаше да е толкова шокираща. Това е бунт против природните закони и върху симпатизантите на ГЕРБ сигурно има въздействието на слънчево затъмнение над първобитно племе. Но ако не той, кой?!

Отговорът е интересен и навежда на размисъл - българският политик с най-голямо одобрение според „Галъп“ е Кристилина Георгиева. Като оставим настрана доколко тя е политик, и то точно български, да поразсъждаваме над рейтинга ѝ. „Галъп“ казва, че тя е най-харесвана от 56% анкетира-

Иван Стамболов
http://sulla.bg

” Очевидно одобрението на публиката зависи от това името ти да е добре познато, да не вършиш нищо и в нищо да не се забъркваш

ни, докато процентите на ББ и ЦЦ съответно падат на 47 и 41. Това аз си го представям така: взимаш 100 души и ги питаш кой е най-харесваният от тях политик и 56 от тях отговарят - Кристилина Георгиева. Ще помоля „Галъп“, когато свърши с тези 100 души, да ми ги даде на мен, защото аз имам да ги питам нещо. Любопитно ми е да разбера колко от тях ще отговорят на следните въпроси: коя е Кристилина Георгиева, в кой град работи, какво точно работи, кои са трите нейни политически акта през последния месец (когато се е качил рейтингът ѝ със 7 пункта), които са се отразили пряко на живота ви или са отворили нови перспективи пред него, така че да ви накарат да я харесвате и одобрявате?

Опасявам се, че отговорилите смислено няма да са повече от 10%, макар че одобряващите я са цели 56% (не броим последния въпрос, защото на него няма смислен отговор). Разбира се, много повече, според мен над 90% от анкетираните, ще отговорят, без да се замислят, на въпроса кой увеличава пенсиите. Ще отговорят президентът или кметът в зависимост от това под въздействието на каква кампания се намират в момента.

Изнесените от „Галъп“ резултати поставят един фундаментален въпрос: от какво зависи одобрението на публиката? Очевидно са нужни две неща: 1) името ти да е добре познато и 2) да не вършиш нищо и в нищо да не

се забъркваш. Затова и президентът, който и да е той, винаги е с висок рейтинг. Затова и Бойко Борисов направи рейтинга си по време, когато от него не зависеше нищо, не му се налагаше да взема политически решения и не трябваше да прави нищо друго, освен да тича с кожената тужурка да го снимат телевизите. Друг е въпросът защо той беше единственият главен секретар на МВР с такава патологична медийна активност, но на този въпрос ще търсим отговор отделно.

Изкушавам се от идеята за свой собствен комуникационен проект. Ще си измисля един въображаем човек и ще го нарека Иван Петров. После ще помоля медиите всеки ден да започват

информационните си емисии по следния начин: „И днес Иван Петров не направи нищо. А сега водещите новини.“ След месец-два хората отдавна ще са престанали да чуват „не направи нищо“, но пък името Иван Петров ще им бъде до болка познато. И като ги попитате кого одобрявате най-много, ще отговорят - Иван Петров. Защото Иван Петров го знаят всички, а не е направил нищо лошо и в никакъв скандал не се е забъркал. Така, като се задържи за година-две на първо място по рейтинг, после можем от него да направим каквото си пожелаем - президент, премиер, кмет, бог на дъжда, селекционер на националния отбор по футбол, патриарх - въобще, каквото си искаме. □

Ресто

► Депутат изпразва кофа с монети върху масата на представителите на украинския парламент в знак на протест срещу новите гангнски промени

СНИМКА REUTERS

Право на отговор

Във връзка с публикуваните в брой 220 на ръководената от Вас медия материали, свързани с името на господин Васил Божков - „Законите не ваят за „Холдинг Пътища“ и „Шефът на „Холдинг Пътища““ Васил Божков е скрил информация от акционерите“ (стр. 7), бих искал да насоча вниманието Ви към няколко безспорни факта:

1. Господин Васил Божков е акционер в „Холдинг Пътища“. Дяловото му участие е малко над 10%. Като физическо лице той нито е мажоритарен акционер, нито е член на съвета на директорите.

2. Като акционер в „Холдинг Пътища“ господин Божков няма и не е имал задължение за разкриване на каквато и да е информация, свързана с решения на ръководството на „Холдинг Пътища“.

3. Господин Божков е само акционер и като такъв няма никакво правно, морално или логично основание да му се вменяват задължения, присъщи на управителните органи.

4. В качеството си на акционер е невъзможно господин Божков да е крил информация от акционерите на „Холдинг Пътища“. Всеки акционер в акционерно дружество има равен достъп до информация за дружествените дела.

Вярвам, че основната цел на ръководената от Вас медия е да отразява обективно фактите. В тази връзка апелирам да не допускате публикуването на тенденциозни новини, свързани с името на господин Васил Божков.

С уважение:
Борислав Петров,
менеджър „Публични комуникации и стратегии“,
НОВЕ АД Холдинг

Поправка

► В брой 220 от 18 ноември 2010 г. на в. „Пари“ на страница 7 сме допуснали грешка в заглавието на текста „Шефът на „Холдинг Пътища““ Васил Божков е скрил информация от акционерите“. Заглавието невярно казва, че Васил Божков е шеф на „Холдинг Пътища“ и е укривал информация. Вярното е, че Васил Божков не е шеф на компанията. Информацията е укривана от председателя на съвета на директорите Орлин Хаджиянков. Редакцията се извинява за допуснатата грешка.

“Стара планина” е на да се освободи от дър

Стандартът ще стане браншови и контролът ще бъде осъществяван лаборатории, поне такива са плановете на бизнеса

Ани Коджаиванова
ani.kodzhaivanova@pari.bg

Объркването около стандарта “Стара планина” вече стана толкова голямо, че на производителите, а и вероятно на министър Мирослав Найденов им се иска просто да не бяха се захващали с него. “Вече ми се повръща от тази “Стара планина” - можете да го напишете това, не ми пука вече. Дотегна ми да се занимавам с молекули и с наночастици”, заяви наскоро пред журналисти председателят на Асоциацията на месопреработвателите и собственик на компанията “Тандем” Кирил Вџев. Неговите колеги също са уморени от непрекъснатите коментари, обяснения и варианти за промяна, които се раждат всяка седмица в нов вариант в земеделското министерство и Националната ветеринарномедицинска служба (НВМС). Объркани са и потребителите, които вече се отнасят доста по-скептично към марката. Донякъде заради скандала, донякъде и защото ефектът от енергичния министерски пиар отмина.

Бягство от гържавата

В тази изнервена ситуация членовете на сдружението се събраха, за да обсъдят бъдещето на марката. Решението им е, че няма да се откажат от “Стара планина”, защото той е “първата ляс-товница” сред стандартите за качество в България. Асоциацията обаче ще разработи стратегия, чрез която ще поиска “Стара планина” да бъде браншови стандарт и държавата да се оттегли от качествения контрол.

“В този вид стандартът е ведомствен - разписан е в Националната ветеринарномедицинска служба и контролът по качеството е тяхна отговорност. Нашата стратегия е стандартът от тук нататък да се развива като браншови стандарт. Това означава държавата да запази изначалните си контролни функции, но контролът по качеството, заложен от изискванията на стандарта, да премине към независими лицензирани организации”, обясни за в. “Пари” от

асоциацията. Оттам коментираха, че лицензът за името “Стара планина” е собственост на асоциацията. Тепърва обаче ще бъдат проверени възможностите, по които промяната може да се случи, след което ще се водят разговори с държавните органи.

Решението не е изненадващо, като се има предвид, че държавата загуби доверието на бизнеса с прибрзаните си констатации. Това е и най-добрият вариант, макар и малко закъснял. Практиката по света е подобни доброволни стандарти да бъдат именно браншови и подкрепени от държавата, а не обратно, както се случило у нас.

Няма да се финансират лаборатории

Компаниите логично откажаха и да финансират лаборатории за закупуването на тестове за количествени изследвания, каквато идея предварително бе обявил Кирил Вџев.

От асоциацията обясниха, че решението им е мотивирано от това, че всъщност се оказва, че в България има предостатъчно лаборатории, които разполагат с нужното оборудване, за да правят количествени изследвания по метода ELISA. “Това, че нямали средства да си закупят китове за изследвания, не е наша отговорност”, коментираха от сдружението. И едва ли някой би ги обвинил, че не желаят да плащат за контрола, който държавата като инициатор на стандарта трябва да упражнява върху тях.

Въпреки че в свои изказвания от последните седмици министър Найденов нееднократно заяви, че бизнесът сам си е поискал стандарта, бизнесът не споделя съвсем мнението му. Според представители на бранша те са искали стандарт, но са били готови да работят месеци по него. “Скоростното създаване и разписване на този стандарт беше инициатива на НВМС и земеделското министерство. Те ни увериха, че могат да го направят за дни, и така всичко стана факт за три седмици. И дефектите са налице”, казаха за в. “Пари” от Асоциацията на месопреработвателите.

Отгърпване от стандарта

Скандалите наистина доведоха до срыв на доверието на потребителите, най-вече

► Скандалите говеодоха до срыв на доверието на потребителите, най-вече спрямо набедените в злоупотреба сринали след “новината”, че употребяват соя в продуктите “Стара планина”, прибрзано обявена от министър

със “Стара планина”. В злоупотреба компании. Те алармираха, че продажбите им са се сринали след “новината”, че употребяват соя в продуктите “Стара планина”, прибрзано обявена от министър Найденов. Преди дни в медиите бе разпространена информация, че пернишката фирма “Сами-М” се отказва от марката “Стара планина”, защото продажбите им са паднали под “санитарния минимум”. Собственикът на компанията Антон Костадинов обаче нито потвърди, нито отрече тази новина, заявявайки, че просто не желае да коментира повече нищо, свързано

със “Стара планина”.

Въпреки това от Асоциацията на месопреработвателите казаха, че засега нито една компания, член на сдружението, не е върнала официално лицензионния си договор.

Едно е ясно - след прибрзаните обвинения от страна на земеделското министерство “Стара планина” вече няма да е това, което беше в началото, когато компанията едва смогваха да задоволят интереса на потребителите. Всъщност кръгът се затваря, коментираха производители - министърът наложи марката, министърът я и съсипа. ■

” Вече не желая да коментирам нищо, свързано с тази марка. За мен историята “Стара планина” е затворена страница. Медиите обявиха по твърде категоричен начин новина, която не беше изказана категорично. Дали ще произвеждаме продукти “Стара планина” или не, ще проличи в търговската мрежа - ако намерите такива продукти на “Сами-М” в магазините, значи произвеждаме

Антон Костадинов, собственик на “Сами-М”

ПЪТ ЖАВАТА

ОТ НЕЗАВИСИМИ

компани. Те алармираха, че продажбите им са се
Найденов

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

” При нас няма отражение на скандала с продуктите “Стара планина” върху продажбите. Дори има леко повишение на интереса. Ние обаче предлагаме само продуктите на една компания, която не беше сред така да се каже набедените фирми, така че не може да се съди за целия пазар. Като цяло имаме ръст на продажбите на месо и месни продукти, които се купуват повече в зимните месеци

Мирослава Георгиева, маркетинг мениджър в “Пени Маркет”

Пазарът се е свил, но не само заради соевия скандал

Според изследване потребителите на продуктите по стандарта са спаднали от 60 на 22%

Трудно е да се каже доколко пазарът на продукти с марката “Стара планина” е пострадал от соевия скандал. Търговските вериги подобно на самите производители вече просто не желаят да коментират темата и обемите на продажбите. От една страна, те също са уморени от скандалите, а от друга - логично не жела-

ят да плашат и отблъскват допълнително потребителите.

Двата полюса

Въпреки това някои от тях споделят, че продажбите в последните седмици са спаднали. По наблюдения на потребителите в част от по-малките обекти марката вече не се предлага. Не всички обаче потвърждават това. Според данните на някои вериги пък, напротив, дори има ръст. “При нас няма отражение на скандала с продуктите “Стара планина” вър-

ху продажбите ни. Дори има леко повишение на интереса към тези продукти. Ние обаче предлагаме само продуктите на една компания, която не е сред набедените фирми”, каза Мирослава Георгиева, маркетинг мениджър в “Пени Маркет”.

На друго мнение обаче са самите производители, особено тези, чиито имена бяха замесени в скандала. Някои от тях споменаха и за 70% спад на търсенето.

Ефектът на времето
Наскоро едно проучване

на агенция “Прагматика” показва, че докато при пускането на “Стара планина” 60% от анкетирания са заявили, че ще си ги купуват, сега така отговарят едва 22% от запитаните. От агенцията обаче уточняват, че по-скоро естественото затихване на първоначалната еуфория, а не соевият скандал е свилю търсенето. През първите седмици от пускането на марката големите търговски вериги продаваха тонове продукти на ден, а производителите не смогваха да задоволят търсенето. **П**

AMICA

AMICA 09 НОЕМВРИ 2010 7 АВ.

ПАРИТЕ

ОТКЪДЕ ДА ГИ ВЗЕМАМЕ
И НА КОГО ДА ГИ ДАВАМЕ?

ГРАДСКИ ИСТОРИИ
БАНАЛНИ ВЪПРОСИ
НАУЧЕНО ОТ ЖИВОТА

със съдействието на

ALPHA BANK

Лекарите протестираха срещу непрозрачното плащане

Неправителствени организации искат оставката на надзорния съвет на НЗОК

Да спре субективното определяне на делегираните бюджети на болниците и да се изградят ясни механизми, по които ще се заплаща извършената медицинска дейност. Тези основни искания ще скандират днес лекарите пред парламента.

В момента за никого не е ясно на какъв принцип точно се определят сумите, изплащани на болниците.

Проблемът според лекарите е, че за една и съща дейност в различните болници се заплаща различно. Например на малка частна болница с 6 отделения в Стара Загора са отпуснати 2 млн. лв. през последните месеци, а областната болница в града, която разполага с 40 отделения, е получила 8 млн. лв.

И пак шуробаджанащина

Справка в сайта на НЗОК показва, че наистина има завишаване на средствата на някои болници за периода януари - септември тази година в сравнение със същия през 2009 г. В документа, публикуван на уебстраницата обаче, не се посочват изработените медицински дейности, защото те на практика нямат значение. Бюджетите са делегирани и се спускат от държавата. Плаща се и на частните болници, защото все още, поне на хартия, съществуват клиничните пътеки, а много от частните болници работят с касата по тях.

Макар повечето "облаго-

3

▶ млн. лв. повече е получила болница "Каспела" в Пловдив тази година в сравнение с миналата

71

▶ процента е оцетена болница "Св. Анна" в София

▶ **Центърът за защита на правата в здравеопазването обяви, че ще поиска оставката на целия надзорен съвет на здравната каса**

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

детелствани" болници да са получили минимално увеличение на средствата си, има и фрапиращи случаи. Например многопрофилната болница "Каспела" в Пловдив, която разполага с 16 отделения. Нейните пари тази година са нараснали с над 3 млн. лв. в сравнение с миналата. Специализираната хирургична болница "Проф. Темелков" е получила три пъти повече пари през тази година спрямо 2009 г. Клиниката е собственост на тъста на бившият здравен министър Божидар Нанев.

Болницата на председателя на асоциацията на част-

ните лечебни заведения д-р Стайко Спиридонов също е сред облагодетелстваните. Тя е получила от здравната каса над 735 хил. лв. повече.

За сметка на това редица областни и общински болници са оцетени с над 50%. Такива са лечебните заведения в Русе, Търговище, Разград. Болница "Св. Анна" в София също е получила с около 71% по-малко средства тази година в сравнение с миналата. "Оцетените болници са наказани, защото са отказали да подпишат анексите към Националния рамков договор, с които им се на-

ложиха делегираните бюджети", казва председателят на Българския лекарски съюз д-р Цветан Райчинов.

"Неспазването на методологията при разпределението на някои от сумите по РЗОК и лечебни заведения е в резултат на сключения в началото на годината типов договор за оказване на медицинска помощ." Това е обяснението на НЗОК за случилото се, стана ясно вчера след срещата на болниците с управителя на НОЗК д-р Нели Нешева. От Центъра за защита на правата в здравеопазването обяви, че ще поискат оставката на целия надзо-

рен съвет на касата заради безхаберното им.

Пренебрегнати

Лекарите негодуват и срещу устойчивата тенденция все по-често да бъдат пренебрегвани при вземането на важни решения в здравеопазването. Въпреки че здравният министър предложи промени в закона, с които квотата на синдикатите в надзорния съвет на НЗОК да нарасне с един човек, съсловната организация на лекарите не е доволна. Вече не се взима под внимание нейното мнение при определянето на цените, обемите и методиките на

медицинските услуги. Те се изчисляват само от Министерството на финансите.

"Разбрахме, че цените на медицинските услуги са внесени за одобрение в Министерския съвет, а нас дори не са ни уведомили. Консултативният съвет не е свикван още", казва д-р Райчинов. Според него публичното управление на финансите в здравеопазването вече не е само проформа, всичко се диктува от управляващите. "Виждаме края на здравноосигурителния ни модел, връщаме се към бюджетното финансиране", допълни председателят на БЛС.

Елена Петкова

Банките може да оценяват европроекти от догодина

▶ **Обжалването на обществените поръчки бави европроектите дори и с над 6 месеца. Това е проблем, който трябва да решим с приемането на новия закон, категоричен е Дончев**

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Новата структура на управление и контрол на европрограмите ще бъде въведена след 2014 г.

През следващата година се планира да стартира пилотен проект, по който банките да оценяват европроекти по Оперативна програма "Конкурентоспособност" и Програмата за развитие на селските райони. Това съобщи министърът по управление на средствата от ЕС Томислав Дончев. Служителите на трезорите ще проверяват проектите дали отговарят на административните изисквания и освен това ще оценяват бизнес плановете на бенефициентите. Окончателната оценка ще бъде на управляващия орган. Подобен подход бил приложен в Италия и Гърция, каза бившият вицепремиер, отговарящ за еврофондовете, Меглена Плулчиева.

За добро или лошо

По думите на Дончев идеята банките да бъдат междинни звена все още се анализира. Очакват се конкретни предложения от Асоциацията на банките. Според него плановете на такъв подход са, че трезорите разполагат с широка клонова мрежа и капацитет, но от друга страна, малко неясен остава въпросът за отговорността при евентуални финансови корекции по проектите или забавянето на тяхната оценка.

Към момента представителите на бизнеса подкрепят подобен модел, тъй като се надяват по този начин да се ускори работата на държавната администрация и да се съкратят сроковете за оценка, одобрение и изпълнение на проектите.

Нов модел за управление

От следващия програмен период - 2014-2020 г., вече

ще се прилага и нов модел на управление и контрол на средствата от ЕС. Идеята, която Дончев обяви преди няколко дни, е да има едно централно тяло - агенция за развитие, и 6 големи универсални междинни звена в цялата страна. Подобен подход е реализиран в Унгария, където се оказва, че децентрализацията не е достатъчно ефективен модел. В момента контролът на европрограмите е разпръснат по министерства и агенции, като цялата дейност се координира от Министерския съвет.

Ускоряване на процесите

В момента работна група към Министерския съвет подготвя предложения за промени в Закона за обществените поръчки. По думите на Дончев един от най-големите проблеми е, че се забавя възлагането на поръчката дори с 6-7

месеца заради процедурата по обжалване. Друг проблем, който трябва да бъде решен, е свръхбюрокрацията. Работната група предлага и да се въведе използването на типови документи, които да следват всяка стъпка на процеса - от обявяването до избора на изпълнител в една обществена поръчка.

Експерти го гва месеца

Междувременно вчера стана ясно, че до два месеца ще е ясен механизъмът, по който ще се плаща на експертите от Световната банка, Европейската банка за възстановяване и развитие и Европейската инвестиционна банка. Веднага след това те могат да дойдат в България, за да оказват помощ във връзка с големи и проблемни европроекти, основно в секторите "Инфраструктура" и "Води".

Дарина Черкезова

ГЕРБ обмисля да остави точковата система и догодина

Управляващите по-лучиха подкрепа за „пенсионната реформа“ само от „Атака“

Отпадането на точковата система за пенсиониране още от началото на следващата година е недоглеждане, което най-вероятно ще бъде коригирано между първо и второ четене на промените в Кодекса за социално осигуряване, научи в „Пари“.

„Ще предложи точковата система да се запази до началото на 2012 г., когато ще започне постепенното увеличаване на осигурителния стаж“, заяви депутатът от ДПС и зам.-председател на социалната комисия в парламента Хасан Адемов.

Депутатката от ГЕРБ Светлана Ангелова, която също е зам.-председател на социалната комисия, съобщи, че подобни предложения вече има и от други места. Те ще бъдат внимателно обсъдени при второто четене на Кодекса за социално осигуряване, каза Ангелова.

Разминаване в текстовете

Над 10 хил. души ще пострадат от отпадането на точковата система и няма да може да се пенсионира през 2011 г., заяви Драгомир Стойнев, депутат от БСП. Става дума за хората, които догодина навършват възраст за пенсиониране, но нямат необходимия стаж - 34 години за жените и 37 години за мъжете. Според сегашната точкова система обаче те набират необходимия брой точки (94 за жените и 100 за мъжете) и могат да излязат в пенсия.

Промените в КСО, които вчера бяха приети на първо четене, предвиждат от догодина тази възможност да отпадне, преди да е започнало увеличаването на стажа. Според депутати от опозицията това разминаване е направено от недоглеждане, въпреки че в кулоарите на парламента социалният министър Тотю Младенов убедено обясняваше, че отпадането на точковата система няма да оцети никого.

► Правим пенсионната реформа, както се прави в цяла Европа - залагат са мерки с години напред, заяви в парламента социалният министър Тотю Младенов

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Без политически консенсус

Както се очакваше, промените в КСО бяха приети на първо четене само с гласовете на ГЕРБ и „Атака“. Най-важните сред тях са увеличаването на осигурителния стаж с три години постепенно от 2012 г. и също с три години постепенно увеличаване от 2020 г. на възрастта за пенси-

ониране.

Министърът на труда Тотю Младенов се похвали от парламентарната трибуна, че реформата се прави след постигане на консенсус между социалните партньори и широка обществена дискусия.

Според опозицията обаче липсва политически консенсус, който е по-важен. Съветът за тристранно съ-

трудничество има само консултативни функции и не може да носи отговорност, заяви Хасан Адемов.

Критику

Най-голямата критика на Синята коалиция беше за прехвърлянето на част от партидите на професионалните фондове към държавния фонд „Пенсии“. Не допускайте България да

влезе в списъка на малкото държави в света, които правят национализация, призова управляващите лидерът на СДС Мартин Димитров. Работещите мерки са по-сериозни стимули за доброволно увеличаване на възрастта за пенсиониране и държавните служители да започнат да правят лични осигурителни вноски, смятат от Синята коалиция.

От ДПС и БСП заявиха, че това не е реформа, а само промени, които не гарантират краткосрочната и дългосрочната стабилност на пенсионното осигуряване. Те разкритикуваха липсата на индексирание на пенсиите с инфлацията, ограничаването на достъпа до обезщетения за болест и майчинство и отказа от обещаната добавка към пенсията на хората над 75 години. Единственият стремеж е оряване на разходите, без да е запазен балансът на приходите, коментира бившият социален министър от БСП Емилия Масларова.

Мила Кисьова

Мнения

Хората сами да решат дали партидите им да идат в НОИ

Не допускайте България да влиза в списъка от малкото държави по света, които правят национализация. Ако партидите в професионалните пенсионни фондове принудително бъдат прехвърлени в държавния фонд „Пенсии“, България ще се издъни по един от най-важните критерии за икономическа свобода - правата на собственост.

Доверието на инвеститорите към страната ни ще падне. А без

Мартин Димитров, съпредседател на Синята коалиция

„България ще се издъни по един от най-важните критерии за икономическа свобода - правата на собственост“

инвестиции и повече заетост няма по-високи доходи, а оттам и по-високи вноски в пенсионната система. Дайте шанс на хората сами да решат дали да прехвърлят индивидуалните си партиди в НОИ, не ги задължавайте със закон.

Ако има проблеми с пенсионните фондове, те може да се решат с допълнителни регулации и санкции вместо с национализация да променят режима на тяхната работа. □

Най-непопулярните мерки остават за следващи правителства

Управляващите се хвалят с постигнат консенсус между социалните партньори. Това е крехък конституционален консенсус с много компромиси от тяхна страна, без да е ясна цената. Трябва да се знае, че Съветът за тристранно сътрудничество е консултативен орган и не може да носи цялата отговорност. На управляващите убягва политическият консенсус - ГЕРБ има

Хасан Адемов, ДПС

„На управляващите убягва политическият консенсус - ГЕРБ има подкрепата само на „Атака““

подкрепата само на „Атака“.

Годината 2012 за вдигане на осигурителния стаж не е избрана случайно. Това е годината след местните избори и отлагайки така промените с една година, управляващите си осигуряват предизборен комфорт. Всички най-непопулярни мерки за пенсионни промени се прехвърлят за следващите правителства. □

FRANCHISING
EXPO
2010
expo.franchising.bg

Изложение за нов бизнес

Франчайзингът е най-успешният бизнес модел на съвременния свят. Той позволява на всеки да започне веднага собствен бизнес, като ползва доказал се бизнес модел и марка. Франчайзингът превръща малкия бизнес в голям! Без него McDonald's щеше да си остане едно кафе в Сан Бернардино, а KFC - лавка на бензиностанцията в Корбин, Тексас. В момента 41% от всички продажби на гребно в САЩ се реализират от франчайз обекти. Прогнозата е, че през 2035 г. над 50% от всички продукти и услуги в световен мащаб ще се продават чрез франчайзинг. Входът за изложението е безплатен. Регистрирайте се за конференцията "Франчайзинг бизнес" на expo.franchising.bg.

26 -27 НОЕМВРИ, НДК

ГЕНЕРАЛЕН СПОНСОР **SUBWAY**

конференция "Франчайзинг бизнес в България"

Нова такса ще ограничи броя на инвеститорите в зелена енергия

Фирмите ще плащат за развитие на мрежата по 25 хил. EUR за всеки мегават заявена мощност

По 25 хил. EUR за всеки заявен мегават електроенергия, произведена от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ), ще плащат инвеститорите още при сключването на предварителен договор с НЕК. Това предвижда проектът закон за ВЕИ, който беше подготвен от работна група от представители на икономическото министерство и Народното събрание. Новината съобщил депутатът от ГЕРБ Валентин Николов по време на организираната от в. „Пари“ конференция „В търсене на енергия“. Проектът закон трябва да бъде гласуван в парламента в началото на декември. С него държавата ще направи опит да ограничи раздуването на сектора и да отсее спекулантите.

Всички на вълната
През последните години

желаещите да се включват към мрежата на Националната електрическа компания (НЕК) с ВЕИ проекти се умножиха няколко пъти. Инвестиционните намерения за изграждане на мощности в момента са повече, отколкото мрежата може да издържи. Развитието на националната мрежа струва пари, които към момента държавата не е осигурила. Проектът закон предвижда фирмите да плащат по 25 хил. EUR за всеки мегават на Електроенергийния системен оператор (ЕСО). Целта е така да бъдат събрани средства за модернизация на мрежата, за да бъде в състояние да поеме нови производители.

Опит за естествен отбор

Едно от намеренията на управляващите е тази такса

да отсее наистина сериозните инвеститори. По силата на настоящия Закон за възобновяеми енергийни източници НЕК не може да откаже договор за присъединяване на нито един проект. От задължителна вноска ще бъдат освободени само проекти със заявени мощности под 1 мегават. Дори и проектът да не може да бъде реализиран, парите остават за държавата.

Много неприятно изненадани

Представителите на бизнеса оценяват новите предложения като пречка за развитието и на реалните проекти, а не само на спекулативните. Според депутата Валентин Николов обаче тези промени ще помогнат на инвеститорите с реални намерения. „Спекулантите пречат, тъй

като са взели енергийна мощност от НЕК, и реалните проекти не може да се реализират”, коментира още Николов.

Основното възражение на бизнеса е, че много от ин-

веститорите с реални намерения също ще пострадат от тази такса. Промените ще заварят много проекти на различен етап от развитието им. Те обаче не са калкулирали тази сума в

своите бъдещи разходи, а тя ще оскъпи значително инвестицията.

Към фиксирани цени

Едно от новите неща в

► **Какво предвижда проектът закон за ВЕИ**

1 Електроразпределителните компании (CEZ, EVN, E.ON и „Златна пясъци“) и Електроенергийният системен оператор (ЕСО) ще съобщават всяка година какви мощности може да бъдат присъединени

2 Проекти за ВЕИ до 1 мегават са освободени от депозита

3 Въвеждат се дългосрочни договори за изкупуване на енергия:
✓ 3.1 за фотоволтаици - 25 години
✓ 3.2 за ветропаркове - 15 години

4 Енергийните оператори ще присъединяват новите мощности срещу заплащане (досега фирмите сами изграждаха мрежата, а после я прехвърляха на операторите)

5 Ще се прилагат повечето необходими документи, които досега не са били представяни. Сред тях са право на строеж, нотариален акт за купуването на земята и предварителен договор за присъединяване

Спекулантите пречат на реалните проекти

В момента в проектния закон за енергия от възобновяеми енергийни източници са предвидени ограничения във връзка с даване на депозит от 25 хил. EUR, който няма да се връща в случай на неизпълнение на проекта.

По този начин се надявам да се отделят спекулантите от действителните инвеститори. Второто ограничение е във връзка с документите, които трябва да се приложат заедно с предварителните договори.

Това са право на строеж, нотариален акт за закупуване на земята, преустройствен план, ако е земеделска земя, и въобще всички документи, които са съпътстващи преди окончателното подписване на договор за изкупуване на енергия. Така ще спрем спеку-

Валентин Николов, депутат от ГЕРБ и член на комисията по икономическа политика, енергетика и туризъм в Народното събрание

” Така ще спрем инвеститорите, които нямат финансиране за проектите си или нямат купувач

лантите, които нямат в момента финансиране за проектите си или нямат купувач, защото им даваме много кратък срок за реализиране на това финансиране или намиране на купувач.

В момента самите инвеститори искат това, защото те са затруднени. Спекулантите са заели енергийна мощност от Националната електрическа компания и в момента не могат да реализират действителните си проекти, за които имат финансиране и технологии

” Вече ще изискваме всички документи, които са съпътстващи преди окончателното подписване на договора

Да се отложат за плащане на

В този си вид проектът закон за възобновяемите енергийни източници би помогнал на инвеститорите, за да направят своите проекти още по-сигурни, но има много рискове, които ще се поставят пред сериозните инвеститори.

Има много проекти, които са в завършено състояние. Представите си проект, който е на етап 50-60% от своето развитие и притежава предварителни договори за присъединяване.

Инвеститорите не са предвидили в бюджета си този допълнителен разход, който ще възникне сега. В закона се казва, че в срок от 3 месеца от обнародването на закона или от получаването на предварителния договор трябва да се внесе цената от 25 хил. EUR на всеки мегават. Ако имаме проект за 50 мегавата и той е във фаза на развитие с подписан предварителен договор, с промените сега ще трябва

25

► хил. EUR за всеки мегават заявена мощност ще плащат инвеститорите във ВЕИ проекти

3700

► мегавата енергия, произведена от ветропаркове, са заявени и са със сключени предварителни договори с НЕК

700

► мегавата енергия от проекти за фотоволтаични централи са заявени и са със сключени предварителни договори с НЕК

► Валентин Николов (в средата) обяснява на Асен Личев от МОСВ (вдясно) идеите в проектозакона за ВЕИ

СНИМКА БОБИТОШЕВ

закона, които и бизнес, и държава приемат положително, е фиксирането на изкупна цена на произведения ток от ВЕИ. Определената от Държавната комисия за енергийно и

водно регулиране (ДЖЕВР) цена за изкупуване на електричество, произвеждано от фотоволтаични централи, ще остане една и съща за период от 25 години, а за вятърните централи - за

15 години. Сега регулаторът определя цени всяка година, като всеки път ги намалява с по 5%. Това не се приема добре от производителите.

Елина Пулчева

АЕЦ „Козлодуй” и ТЕЦ „Марица Изток” 2 може да се вляят в НЕК

Управляващите предвиждат да отделят в нов холдинг операторите на енергийните мрежи

Преструктурирането на Българския енергиен холдинг (БЕХ) може да включи вливането на АЕЦ „Козлодуй” и ТЕЦ „Марица Изток” 2 в Националната електрическа компания (НЕК). Това заяви депутатът от ГЕРБ Валентин Николов, който е и член на комисията по икономика, енергетика и туризъм в парламента. По думите му тази стъпка е необходима, защото националната компания има нужда да се капитализира, за да посрещне големите си разходи. Николов съобщи, че в момента правителството съгласува с Европейската комисия няколко варианта за преструктуриране на холдинга.

Сливане за по-добра капитализация

В момента в БЕХ влизат АЕЦ „Козлодуй”, ТЕЦ „Марица Изток” 2, НЕК, „Булгаргаз”, „Булгартрансгаз” и „Булгартел”. Тази структура обаче създава абсурдна по думите на Николов ситуация атомната електроцентрали да се конкурира с НЕК на международните пазари за продажба на електроенергия. Ако бъде приета новата структура на БЕХ, в холдинга ще влизат четири компании - НЕК, Електроенергийният системен оператор (ЕСО),

Предложение Плюсове

► Трябва да се разграничат функциите на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране и да бъде ясно, че регулаторът няма функции да взема решения, а да контролира и предотвратява нарушенията.
► Това каза по време на конференция на тема „В търсене на енергия”, организирана от в. „Пари”, бившият член на регула-

„Булгаргаз” и „Булгартрансгаз”.

Отлазано преструктуриране

За преструктуриране на БЕХ се заговори още преди година. По думите на енергийния министър Трайчо Трайков БЕХ трябваше да се преструктурира, като първоначалната идея беше от холдинга да бъдат извадени ЕСО и „Булгартрансгаз”. Обсъждаше се и вариант, при който ще бъдат създадени два нови холдинга на мястото на БЕХ - газов и енергиен. Имаше и посочен краен срок на преструктуриране - април 2010 г.

В синхрон с ЕС

За да се изпълнят изискванията на третия либерализационен пакет, който ЕС вече е приел, от структурата

тора Пламен Денчев. По отношение на промените в енергийния закон Денчев заяви, че е нужно да се премахне губляването на два вида разходи - за присъединяване и за развитие на мрежата.
► В момента те се поемат изцяло от потребителите, което ги оцелява чрез цените на електроенергията. С разграничението разходите трябва да се поемат съвместно от операторите на мрежите и производителите.

на БЕХ ще трябва да излязат операторите на мрежата. Третият либерализационен пакет изисква отделянето на доставчиците на енергийни ресурси от компаниите, които поддържат мрежите, за да се избегнат монополи, и всички компании, които искат да ползват мрежата, да имат равен достъп до нея. В България дружествата, които трябва да се отделят, са „Булгартрансгаз” и Електроенергийният системен оператор (ЕСО). За тяхното бъдеще икономическата комисия е работила по два варианта, каза Валентин Николов. Първият е създаването на още един холдинг, в който да влязат двете компании. Другият е да се създаде дирекция, която да е на пряко подчинение към Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. **П**

сроковете депозита

Станислав Гочев,
Varna Green Energy - компания,
която произвежда и продава
енергия от ВЕИ

” Ако имаме проект за 50 мегавата и той е с подписан предварителен договор, с промените сега ще трябва да се платят допълнителни 1 250 000 EUR

да се платят допълнителни 1 250 000 EUR. Тези пари са много и понякога е невъзможно да се изплатят в кратките срокове.

Ние имаме предложение поне сроковете за заплащане на тези суми при заварено предложение на предварителни договори да бъдат разумно удължени, за да се даде на инвеститора възможност да намери тези средства. **П**

Пари

КОНКУРС

СОЦИАЛНО ОТГОВОРНА КОМПАНИЯ НА ГОДИНАТА

КАТЕГОРИИ

- СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ КЪМ СЛУЖИТЕЛИТЕ
- СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ КЪМ ОКОЛНАТА СРЕДА
- ЕТИЧНОСТ И ОТГОВОРНОСТ КЪМ ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ
- УЧАСТИЕ В ПРОЕКТИ С ДЪЛГОСРОЧЕН ОБЩЕСТВЕНОПОЛЕЗЕН ЕФЕКТ
- БЛАГОТВОРИТЕЛНОСТ

ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА,
МОЛЯ ПОСЕТЕТЕ
EVENTS.PARI.BG

ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ ТЕЛ. 02/4395848, 4395 850 . NORA.KALIONSKA@PARI.BG

Deloitte. CSR

СЪС СЪДЕЙСТВОТО НА:

Postbank

Член на Eurobank EFG Груп

Дъблин призна, че търси помощ

Франция намекна, че ще иска увеличаване на корпоративния данък в Ирландия

Ирландия може да поиска международно финансиране за спасяване на банковата си система. За това призна финансовият министър Брайън Ленихан преди старта на разговорите с представители на Европейската комисия, Европейската централна банка и Международния валутен фонд вчера. Ако Дъблин може да получи финансиране, което да бъде използвано в извънредни ситуации, но да не трябва задължително да се тегли, това "ще бъде много желан резултат", каза Ленихан в парламента.

Намерения и очаквания

С това изказване за първи път представител на правителството призна, че е възможно страната да приеме външна помощ. По-рано вчера индикации в същата посока даде и управителят на ирландската централна банка Патрик Хонохан. Преди срещата с мисията на ЕС и МВФ той каза, че очаква страната му да получи международен спасителен заем. "Намеренията и очакванията от тяхна и лично от моя страна са, че преговорите ще са ефективни и че заем ще бъде отпуснат", каза той.

Значителна сума

По думите на Хонохан става дума за "значителна" сума от порядъка на десетки милиарди евро. Той призна, че от април насам се забелязва сериозно изтичане на средства от ирландския банков сектор. За точната сума, от която се нуждае Ирландия, се спекулира от

► Желанието на финансовия министър Брайън Ленихан е Ирландия да получи гостъп до финансиране, което да използва само ако има нужда

СНИМКИ BLOOMBERG

доста време. По оценки на Carclays Capital на банките са им необходими около 80 млрд. EUR. Reuters пък цитира източници от ЕС, според които Дъблин ще трябва да получи между 45 и 90 млрд. EUR в зависимост от това дали само банките ще имат нужда от финансиране или и държавата.

Данъчен натиск

За това колко тежки преговори предстоят, загатна

френският финансов министър Кристин Лагард. Според нея корпоративните данъци в Ирландия са ненормално ниски спрямо европейските стандарти. "Ще трябва да видим как тези ставки може да се променят, без да пострада икономиката и да избягат инвеститорите", каза Лагард. Ниският данък печалба - 12.5%, е голяма гордост за Ирландия и табу, когато става дума за вдигане на ставките.

Аргументи Ирландия печели време

- Ирландското правителство упорито отричаше, че има нужда от международна помощ.
- В подкрепа на твърденията си финансовият министър Брайън Ленихан посочи, че колегите му от еврозоната са одобрили четиригодишния план на правителството за намаляване на бюджетния дефицит с 15 млрд. EUR. Това според него означава, че няма нужда от допълнително "затягане на коланите" и вдигане на данък печалба.
- Според анализатори обаче Дъблин просто се опитва да печели време, тъй като на 25 ноември има частични парламентарни избори.
- Проучвания на общественото мнение показват, че превесът на управляващата коалиция, която има само трима депутати повече от опозицията, ще намалее до две парламентарни места.

На него до голяма степен се дължи феноменалният растеж на страната до преди кризата.

Сега обаче Дъблин вероятно ще трябва да го жертва в замяна на спасителен финансов пакет. Държави като Германия, Великобритания и Франция, където данъците са високи, отдавна настояват Ирландия да вдигне ставката, тъй като това създава един вид нелоялна конкуренция. □

Гърция планира дефицит от 7.4% през 2011 г.

Правителството се ангажира с допълнително намаляване на разходите и по-високи данъци, за да изпълни условията за международния заем

джетния недостиг с 5 млрд. EUR вместо с предварително прогнозираните 2.2 млрд. EUR.

Допълнителни мерки
"За да постигнем целите в бюджета за 2011 г., ще трябва да предприемем допълнителни фискални мерки като рационализиране на публичните разходи и структурни реформи", каза финансовият министър Георгиос Папаконостину пред парламента. Според плановете на правителството ще бъдат намалени разходите за здравеопазване и отбрана, а пенсиите ще бъдат замразени. Данък добавена стойност за повечето стоки ще скочи от 11 на 14%. Удължен ще бъде и извънредният данък печалба.

На косъм

Преди няколко дни финансовите министри от еврозоната предупредиха Гърция да намали още разходите си, за да постигне заложените фискални цели. Изпълнението на параметрите беше поето като ангажимент от Атина в замяна на спасителна помощ от 110 млрд. EUR. Австрия предупреди, че няма да внесе своя дял от международния финансов пакет, ако Гърция не вземе мерки да спазва обещанията си. ЕС пък отложи отпускането на третия транш от заема, който Атина трябваше да получи след десетина дни, за януари. □

Ревизия

Правителството очаква дупката в хазната през 2011 г. да бъде 7.4%, показва публикуваният вчера проектобюджет. За 2009 г. страната отчете най-големия дефицит в Европа - 15.4% от БВП. Икономиката ще отбележи спад от 4.2% през 2010 г. и 3% догодина. В предварителния план се предвиждаше намаляване от съответно 4 и 2.6%. В окончателния проект правителството залага ограничаване на бю-

► Финансовият министър на Гърция Георгиос Папаконостину призна, че предстоят "допълнителни фискални мерки", за да може страната да спазва обещанията си

Световната банка очаква растеж в Източна Европа през 2011 г.

Икономиките на страните от т.нар. ЕС-10 (членките в Източна Европа и балтийските държави) ще отбележат увеличение догодина

Икономическото възстановяване в Европа продължава и ще се засили през 2011 г. Това е заключението в редовния доклад на Световната банка за десет страни от Европейския съюз - България, Чехия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Полша, Румъния, Словакия и Словения (т.нар. ЕС-10). Документът се изготвя три

3.5

► процента ръст на БВП ще отбележат тази година първенците в региона Словакия и Полша

Динамика

Годишният икономически растеж в ЕС-10 е нараснал от 0.6% през първото до 2.2% през второто тримесечие на 2010 г., се посочва в доклада. Нещо повече,

увеличението не се дължи само на ниската изходна база, но и на силната динамика на икономиките, като на тримесечна база БВП е нараснал от 0.4 на 0.8%. Възстановяването на търговията и промишленото производство в света се отразява положително на икономическата дейност. Страните в Европа печелят от ръста в търговията, възвръщането на доверието във финансовите пазари и ниските лихви.

В целия регион

Тази възходяща тенденция се забелязва в целия регион. Водещи по растеж през

2010 г. са Словакия и Полша, които отбелязват над 3.5% увеличение на БВП. На тези страни не им се наложи да правят съществени бюджетни съкращения по време на кризата, а в Полша за добрите резултати помага и силното вътрешно потребление. Естония и Литва, които отчетоха спад на БВП от около 15% през 2009 г., ще преодолеят недостига и ще отчетат ръст в рамките на 2%. По-скромно увеличение се забелязва в България, Чехия, Унгария и Словения, където БВП ще нарасне с не повече от 2% най-вече заради ниското вътрешно търсене.

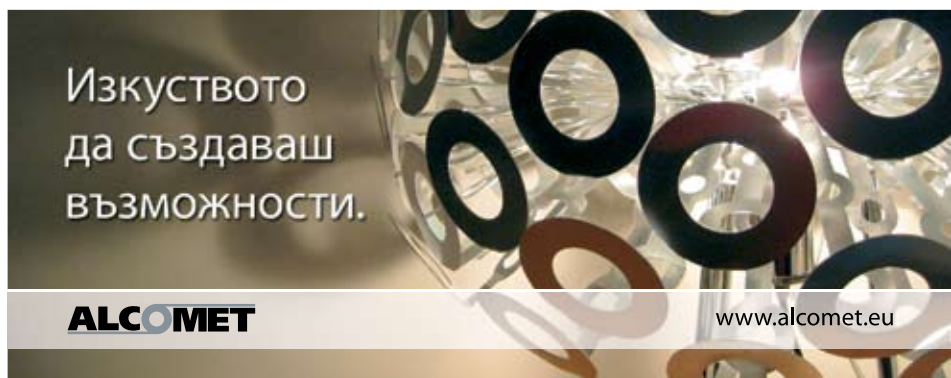
Само Латвия и Румъния се очаква да отчетат спад на БВП за тази година. През 2011 г. обаче всички страни от ЕС-10 ще се радват на икономически растеж, се посочва в доклада.

Рискове

Възстановяването в ЕС-10 все още зависи от външното търсене, тъй като частното потребление не е достатъчно силно. Икономическата обстановка в Европа е от решаващо значение за износа и заетостта в десетте страни. Затова и евентуалното забавяне на растежа на Стария континент е ос-

новният риск за ЕС-10. Опасност представлява и възможността за финансови проблеми в еврозоната. Финансовите сектори в ЕС-10 и останалата част от Европа са тясно свързани, тъй като много от банките в Източна Европа са собственикост на западни трезори.

За да се гарантира запазването на растежа в Европа, експертите на Световната банка посочват три ключови мерки, които управляващите трябва да предприемат. Това са стабилизиране на финансовите пазари, фискални стратегии и структурни реформи. □

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

“Софарма Трейдинг” продължи да покачва продажбите си

От началото на годината компанията е продала лекарства и оборудване за 324 млн. лв.

Дистрибуторът на лекарства и медицинско оборудване “Софарма Трейдинг” отчете 4.6% ръст на продажбите през октомври спрямо същия месец на миналата година, показва съобщение на компанията до инвестиционната общност. Показателят през миналия месец достига 34.5 млн. лв., като през октомври тази година компанията не е продала медицинско оборудване, а само лекарства. През септември продажбите на дружеството се повишиха с 20.8% на годишна база до 33 млн. лв., което означава, че през октомври то е забавило ръста на продажбите.

Обяснение

“Аз лично не бих се съгласил, че има забавяне на ръста на продажбите. Ако сравняваме само октомври тази и миналата година, ще видим, че през октомври 2009 г. имахме голяма държавна поръчка и тогава това беше в основата на по-високите резултати”, обясни за в. “Пари” Димитър Димитров, изпълнителен директор на “Софарма Трейдинг” АД. По думите му резултатите на компанията се влияят от икономическата стагнация не само във фармацевтичния сектор, а като цяло в икономиката. “Успяхме да се възползваме от концентрирането на дейността и разпределението на оборотите в сектора”, добави Димитър Димитров. Според

► Дистрибутираме продуктите на “Софарма”, но не ексклузивно, затова не трябва да се спекулира, че добрите ни резултати са благодарение само на собственика ни, твърди Димитър Димитров, изпълнителен директор на “Софарма Трейдинг” АД

СНИМКА МАРИНААНГЕЛОВА

него диверсификацията на портфейла на дружеството също е оказала положително влияние при постигнатите резултати. “Инвестирахме в разширение на дейността за доставка на консултативни и имаме договори за доставката на медицинско оборудване,

което се произвежда от световни лидери”, каза Димитър Димитров.

Десет месеца

С натрупване в периода януари - октомври 2010 г. “Софарма Трейдинг” е реализирало 324 млн. лв. приходи от продажби, което е повишение от 13.5% спрямо съпоставимия период на миналата година. От компанията твърдят, че за десети пореден месец са преизпълнили плана за продажбите. За януари - септември тази година общите приходи на търговската компания се повишиха с 15% до 289 млн. лв. Печалбата преди данъци на дистрибутора през октомври е 345 хил. лв., а от началото на годината резултатът достига 6.2 млн. лв. Нетната печалба за десетте месеца на 2010 г. е 4 млн. лв., а останалите 2.2

млн. лв. са от вливането на “Софарма Логистика” АД в “Софарма Трейдинг”. “Ако се вгледаме детайлно в тримесечните резултати, ще се видят и големи повишения на резултатите ни”, твърди Димитър Димитров. По думите му печалбата за октомври от 345 хил. лв. е чист оперативен резултат, без ефекта от вливането на “Софарма Логистика” в “Софарма Трейдинг”.

Дистрибутор

“Софарма Трейдинг” работи само на българския пазар за разлика от компанията майка “Софарма” АД”, обясни Димитър Димитров. Той добави, че дружеството търгува с над 300 водещи компании в България. “Дистрибутираме и продуктите на “Софарма”, но не ексклузивно, затова не бива да се спекулира, че добрите ни резултати

са благодарение само на производителя “Софарма”, категоричен е шефът на търговската компания. По думите му “Софарма Трейдинг” запазва лидерските си позиции в болничния и аптечния сегмент.

На сесията вчера по позицията на “Софарма Трей-

динг” бяха сключени три сделки, в които 1000 лота смениха собственика си. Цената на книгата не се промени и остана на ниво 1.453 лв. за акция. Пазарната капитализация на търговската компания е 47.8 млн. лв.

Атанас Христов

Сливане Нови акции за стари инвеститори

► В началото на септември официално приключи вливането на “Софарма Логистика” АД в “Софарма Трейдинг” АД, след като операцията беше вписана в Търговския регистър (ТР).
► За целта капиталът на търговската компания беше увеличен от 30 млн. до 32.9 млн. лв. Новите

акции бяха раздадени на акционерите в “Софарма Логистика”, като 1.88 книжа на логистичното дружество се заменяха за една нова акция в приемащата компания.

► Преди регистрацията в ТР преобразуването и увеличението на капитала са регистрирани и от Централен депозитар АД.
► След вливането цялото имущество на “Софарма Логистика” премина към търговската компания при условията на общо правоприемство.

Резултат И компанията майка отчита ръст

► Фармацевтичният холдинг “Софарма” АД, който е мажоритарен собственик на “Софарма Трейдинг”, също отчете повишение в приходите.
► През октомври 2010 г. синият чип реализира ръст в продажбите с 1% спрямо същия месец на 2009 г. Минималният ръст гоئیде благодарение

на повечето приходи от износ, които се повишиха с 4%, а продажбите на вътрешния пазар намаляха с 4%. За януари - октомври приходите на “Софарма” АД се повишиха със 17% на годишна база.

► В началото на ноември фармацевтичният холдинг създава търговско дружество в Полша.
► Целта на българския производител на лекарства е да засили присъствието си на полския пазар.

Автомобилният сектор ос

Търговците продават в пъти по-малко автомобили и не предвиждат промяна

Свитите бюджети на малките и средните предприятия, липсата на сигурност сред потребителите, както и кризата в икономиката като цяло са основните причини за срива на автомобилния пазар в България, единодушно са компаниите вносители на нови коли. Както стана ясно от месечния доклад на Европейската асоциация на производителите на автомобили (АСЕА) от този вторник, търсенето на чисто нови возила пада в целия Европейски съюз, но спадът е най-драматичен в България, където за януари - октомври броят на новорегистрираните автомобили е бил с 35.6% по-малък в сравнение със същия период на миналата година.

Малкият и средният бизнес изчезнаха от пазара

Влошеният бизнес климат в България повлия значително на продажбите на нови леки автомобили през 2010 г., казва Стоян Желев, директор на „София Франс Ауто“ и председател на Асоциацията на автомобилните производители в България. Осъществените сделки са били основно с големи международни компании и с физически лица, а малкият и средният бизнес практически са спрели да инвестират.

Три пъти наголу

„За да илюстрирам срива на продажби на нови автомобили в България, ето няколко цифри: през 2008 се продаваха средно по 4500 коли на месец, а през 2010 г. - по 1500 коли на месец, т.е. три пъти по-малко“, казва Светослав Томов, мениджър Пазарни анализи и планиране в „Тойота Балканс“. Този пазар е загубил около 70% от обема си за последните 24 месеца в резултат от навлизането и разрастването на икономическата криза в страната. Повишението на безработицата и заплахата от загуба на работното място, както и повишените лихвени равнища на кредити и лизинги направиха хората по-предпазливи, що се отнася до дългосрочно изплащани покупки, допълва Томов.

Несигурност

„Очевидно развитието на пазара на автомобили е функция на състоянието на цялата икономика“, смята Филип Китов, директор Маркетинг и комуникации в „Балканстар“. Според него причините за този драстичен срив са забавянето на икономическия цикъл като цяло, свиването на вътрешното потребление, финансовите затруднения при много бизнеси, скъпият или липсващ финансов ресурс,

психологическата несигурност у купувачите.

Липса на кредитен ресурс

През последните две години вследствие на срива в световните финансови пазари и последвалата икономическа рецесия в икономическите региони на света, които пряко имат отражение върху икономиката на България, факторите на успеха на автомобилния пазар в България през 2000-2008 г. обрънаха знака на своето действие, заявява Александър Миланов, управител на BMW Group България. Според него ръстът в този период е бил задвижван основно от свободния достъп до кредитен ресурс, разрастването на строителния сектор, както и ръстът на реалната икономика и чуж-

дите инвестиции.

Трудното възстановяване

Повечето компании не предвиждат промяна на пазарната ситуация през следващите месеци. Дори най-оптимистично настроените предричат незначителен ръст в рамките на няколко процента. Според тях за възстановяването на този сегмент е необходимо, от една страна, обикновените потребители да възвърнат спокойствието си относно собствената си финансова ситуация, а от друга - малките и средните предприятия отново да получат достъп до кредитни ресурси. Изразява се и надежда за по-сериозна намеса на държавата, която да подкрепи фирмите и да възобнови собствения си автопарк.

Пламен Димитров

Компаниите купуват коли само при крайна необходимост

След приключване на обявените обществени поръчки за нови автомобили през 2009 г. нови такива почти не се обявяват. Липсата на правителствена програма за съдействие на малкия и средния бизнес само задълбочи проблемите. Вследствие на тези негативни сигнали фирмите предприеха масово програми за съкращение на разходите и подготовка за оцеляване в условията на тотална криза и закупуване на автомобили само при крайна необходимост.

Всеизвестен факт е и пълната липса на каквито и да е екологични

Стоян Желев, директор на „София Франс Ауто“ и председател на Асоциацията на автомобилните производители в България

„Малкият и средният бизнес практически спряха да инвестират

ограничения или стимули при регистрацията на автомобили в България. В това отношение нищо не е направено през послед-

ните 20 години и още дълго време ще жънем плодовете на тази недалновидност.

Надявам се, че достигнахме дъното или че поне ще го достигнем тази зима. Промяната на тенденцията зависи от това дали бизнесът и потребителите ще възстановят оптимистичните си оценки за развитието на икономическата ситуация в България и ще започнат да инвестират и потребяват отново. Във всички случаи ще трябва години, за да се възстановят нивата на продажби от 2008 г. □

Тава в тежка криза

на през следващата година

35.6

► процента е спадът на регистрираните нови автомобили за януари - октомври спрямо същия период на миналата година

1389

► коли са били регистрирани през октомври 2010 г., с 9.3% по-малко от същия месец преди година

► Ситуацията в автомобилния бранш остава сложна, но продажбите се стабилизират на ниво от около 1500 автомобили месечно

Фазата на ръст ще закъсне с няколко месеца

Поради спецификата на българската икономика, базирана отчасти на рискови, отчасти спекулативни фактори на растежа, се повиши рискът в цели отрасли и на икономиката. Спадът в реализацията на основните икономически субекти, особено на онези, зависими от вътрешното потребление, доведе до необходимост от коренно преизчисляване на бизнес планове, реструктуриране на разходи, включително на кредити и най-лошото - влошено обслужване на съществуващи кредити и нисък морал на разплащанията.

Наред с продължаващата вече години практика на забавяне на разплащанията в страната и пред физическите лица, и пред фирмите на първо място възникна въпросът за консолидиране на фирмените финанси и предотвратяване или ограничаване на действието на

Александър Миланов,
управител на BMW Group
България

” Ръстът няма да надвиши едноцифрени проценти

допълнителни рискове. Разбира се, през този процес преминаха и банки, и лизингови дружества, и застрахователи.

Ако се съобразим с ниските нива на реализация през 2010 г., нашето очакване е, че през следващата година на пазара ще се наблюдава ръст на реализацията, но едва ли може да се очаква този ръст да надвиши едноцифрени проценти. Моето очакване е, че следващата фаза на растеж ще бъде по-плавна и, надявам се, по-стабилна. Нормално е фазата на ръст в потреблението да закъсне няколко месеца от началото на ръста в brutния вътрешен продукт. ▣

Трябва да върнем доверието на пазара

Статистическите данни, обобщени в месечния бюлетин на Асоциацията на производителите на автомобили в Европа, отразяват състоянието на автомобилния бизнес в момента, но също и тренда на пазара, който за съжаление остава непроменен за България вече почти 2 години.

За да видим подобри резултати от българския пазар, първо, икономиката трябва да заработи на по-бързи обороти, да постъпи свеж ресурс в системата. Не виждам как това може да се случи преди края на първото тримесечие на 2011 г. И

Филип Китов,
директор Маркетинг и комуникации в „Балканстар“

” Трябва да постъпи свеж ресурс в системата

на второ място, трябва да върнем доверието на пазара. В този смисъл с лек оптимизъм планираме 2011 да бъде малко по-добра от предната година и като обеми, и като финансов резултат. ▣

Рязко намаляха и обществените поръчки за държавните институции

Фирмите, които до 2008 г. обновяваха автомобилния си парк редовно, сега внимателно обмислят подобни инвестиции и често удължават срока на експлоатация на наличния си парк. Рязко намаляха и обществените поръчки за различни държавни институции. Всичко това повлия драматично на крехкия пазар на нови автомобили у нас.

Общата икономическа обстановка в света,

Светослав Томов,
менеджър Пазарни анализи и планиране в „Тойота Балканс“

” Обстановката е много трудно предвидима

в Европа и в нашата страна е много трудно предвидима. Дори изтъкнати анализатори се изказват доста предпазливо за бъдещето. Дори оптимистите признават, че възстановяването (ако има такова) ще бъде бавно, мъчително и най-вероятно придружено от нови спадове.

Според нашите прогнози догодина пазарът ще е близък до резултатите от тази година. Възможен е

слаб спад (в рамките на 5-7%). Ръст засега е трудно да се планира. Нито една фирма не предвижда увеличение на бюджетите си за автомобили. От страна на държавните институции също не се очаква бюджет за подновяване на автопарка. Като цяло очакваме потреблението да остане на ниски равнища, като това важи в огромна степен и за големите и внимателно планирани „семеини“ покупки като автомобилите. ▣

„Холдинг Пътища“: Не сме нарушили закона

Публичната компания готви отговор на становището на Комисията за финансов надзор за нарушения в компанията

В открито писмо до медиите от „Холдинг Пътища“ категорично отричат да са нарушили българското законодателство във връзка с увеличението на капитала на три от дъщерните дружества. От публичната компания твърдят, че не са уведомени от Комисията за финансов надзор (КФН) за нарушение на „Холдинг Пътища“ АД и неговите дъщерни дружества.

ЗаклЮчения

В сряда КФН публикува информация, от която става ясно, че представляващият дружеството Орлин Хаджиянков е скрил важна информация от акционерите. Казусът е проверката за увеличението на капитала на „Видапътстрой“ АД, „Пътностроителна техника“ АД и „Пътстройинженеринг-М“ АД, които доскоро се контролираха от „Холдинг Пътища“. Публичното дружество „Холдинг Пътища“ АД е оцетило инвеститорите си, като не е представило навреме вътрешна информация, показваха резултатите от проверката на КФН. До 3 август трите дружества се контролираха от „Холдинг Пътища“ чрез „Пътища и магистрали“ АД, в което холдингът е почти 100% собственик.

На 3 август съветът на директорите на „Пътища и магистрали“ АД решава да увеличи капитала на трите дружества. След увеличението мажоритарен собственик на „Видапътстрой“ става „МолестоТрейдинг (Оувърсийз) Лимитид“, Кипър, а в останалите две

► „Холдинг Пътища“ и трите дъщерни компании, в които дружеството загуби контрол, са в консорциума, който строи Лот 4 на магистрала „Тракия“

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

най-големият акционер отново е кипърска офшорка - „Синистро Трейд Лимитид“.

Орлин Хаджиянков, който е представляващ „Холдинг Пътища“, е присъствал на заседанието, на което е решено за увеличението на капитала на трите дъщерни дружества, с което е узнал вътрешна информация, отнасяща се пряко до „Хол-

динг Пътища“ АД, се казва в решението на КФН.

Отговор

В писмото си „Холдинг Пътища“ уточняват, че до момента няма наложено административно наказание на публичната компания. От холдинга добавят, че в свое писмо КФН ги е уведомила, че има открита процедура за налагане на

административно наказание. „Според същото писмо КФН ни дава възможност да дадем своето становище във връзка с техните твърдения“, се казва още в писмото на „Холдинг Пътища“.

Подобно беше обяснението и на зам.-председателя на КФН Димана Ранкова, която уточни, че все още няма наложена санкция на

дружеството или на шефовете му, тъй като практиката изисква компанията да даде своето обяснение и тогава надзорът да реши дали и какво ще е наказанието. „Холдинг Пътища“ АД ще отговори в срок на регулаторния орган, като нямаме никакво основание да смятаме, че сме извършили каквото и да било нарушение и че ад-

министративна мярка ще ни бъде наложена“, пише в писмото на публичния холдинг.

Вчера книгата на „Холдинг Пътища“ се понижила минимално с 0.18%. По позицията на дружеството бяха сключени 11 сделки, в които 3822 лота смениха собственика си. Цената на затваряне се сви до 0.541 лв. за акция. ■

Потребителите харчат повече пари за перилни препарати

► Компаниите за перилни препарати трябва да се обърнат към нови пазари, за да са успешни, смятат от „Хайат България“

Изследване на Gfk показва, че определящият фактор за избора на клиентите все още е цената

Парите, изразходвани за перилни препарати, се увеличават средно с 3% на година. Проучване на Gfk показва, че през 2008 г. хората са похарчили 98.5 млн. лв. за перилни препарати, година по-късно сумата вече е 100.8 млн. лв., а за края на 2010 се очаква тя да достигне 103 млн. лв. Същата е тенденцията и при омекотителите и препаратите за миене на съдове.

И все пак цената

За да оцелеят в пренаситения

пазар на перилни препарати в България, производителите трябва да променят стратегиите си, като измислят иновации на базата на екологично чисти технологии - освен този извод изследването показва, че подобренията в опаковките също са решаващи за привличането на клиенти. Според „Хайат България“ компаниите трябва да увеличат пазарните си канали, като въведат нови технологии.

Данните на Gfk показват, че определящ фактор за избора на перилни и почистващи препарати е цената. Средната цена за потребителя за килограм прах за пране е под 3.50 лв. На един купувач се падат средно по 11.44 кг на година. Миналата година на

един купувач са се падали 11.07 кг.

Всеки ген нови прогукти

„Данните от проучването показват, че хората са традиционалисти, които трудно променят предпочитанията си“, коментира Орхан Идил, член на борда на директорите на „Хайат Холдинг“. Според него потенциалът за развитие на този пазар е в новите форми и видове препарати. По думите му скоро може да се очакват нови продукти в категорията препарати с добавен парфюм, защото последната иновация е била точно такава, а компаниите са се радвали на голям клиентски интерес. ■

GM се върна успешно на борсата

Акциите на автомобилната компания поскърпнаха с над 9% през първия ден на търговия

Американският автомобил-гигант General Motors (GM), който почти фалира миналата година, отново се върна на фондовата борса след първично публично предлагане на акции за 20 млрд. USD. През първия ден на пазара вчера книгата поскърпнаха с 9.1%.

Компанията пласира обикновени акции за общо 15.8 млрд. USD. Заедно с преференциалните акции за 4.35 млрд. USD и опцията за допълнителна продажба на непублични дялове цялата сума може да надвиши 23.1 млрд. USD. Това ще помогне на главния изпълнителен директор Дан Акерсън да върне част от налетите от държавата 49.5 млрд. USD за спасяване на компанията.

Преплагане

Собствениците на GM продадоха 478 млн. обикновени акции на цена от 33 USD едната. Това е второто по големина първично публично предлагане в САЩ след това на Visa през март 2008 г., когато операторът на картони плащания набра 19.7 млрд. USD.

Финансовото министерство предложи 358.5 млн. акции по време на IPO-то, което е с около 95 млн. броя повече, отколкото планираше. Пенсионният и здравноосигурителен фонд на автомобилните работници

пласира още 18 млн. акции, показват данните на GM. От опцията за допълнителна продажба правителството предложи 14.3 млн. броя, а фондът - 2.7 млн. броя. След операцията делът на финансовото министерство ще намалее от 61 на 33%, а фондът вече ще притежава 14 вместо 20%. Канада и Онтарио, които предоставиха общо 10.6 млрд. USD за спасяването на GM, възстановиха 1.1 млрд. USD от инвестицията си. Те общо продадоха 30.4 млн. акции, с което делът им намалее до 9.3%.

Китайският партньор на GM пък SAIC Motor Corp. придоби 0.97% от акциите в компанията за 500 млн. USD.

Важна крачка

Първичното публично предлагане на GM е „важна крачка за възстановяването на компанията, както и за връщането на парите на данъкоплатците“, каза финансовият министър Тимъти Гайтнър. По думите му държавната инвестиция не само е помогнала за спасяване на работни места по време на икономическата криза, но е дала и стабилна основа за растеж на автомобилната индустрия.

За третото тримесечие на годината автомобилната компания отчете чиста печалба от 2.16 млрд. USD. С това общият й финансов резултат за деветте месеца достигна 4.77 млрд. USD. Дан Акерсън обаче предупреди, че за последното тримесечие на годината резултатът ще е значително по-нисък, макар че ще бъде положителен. □

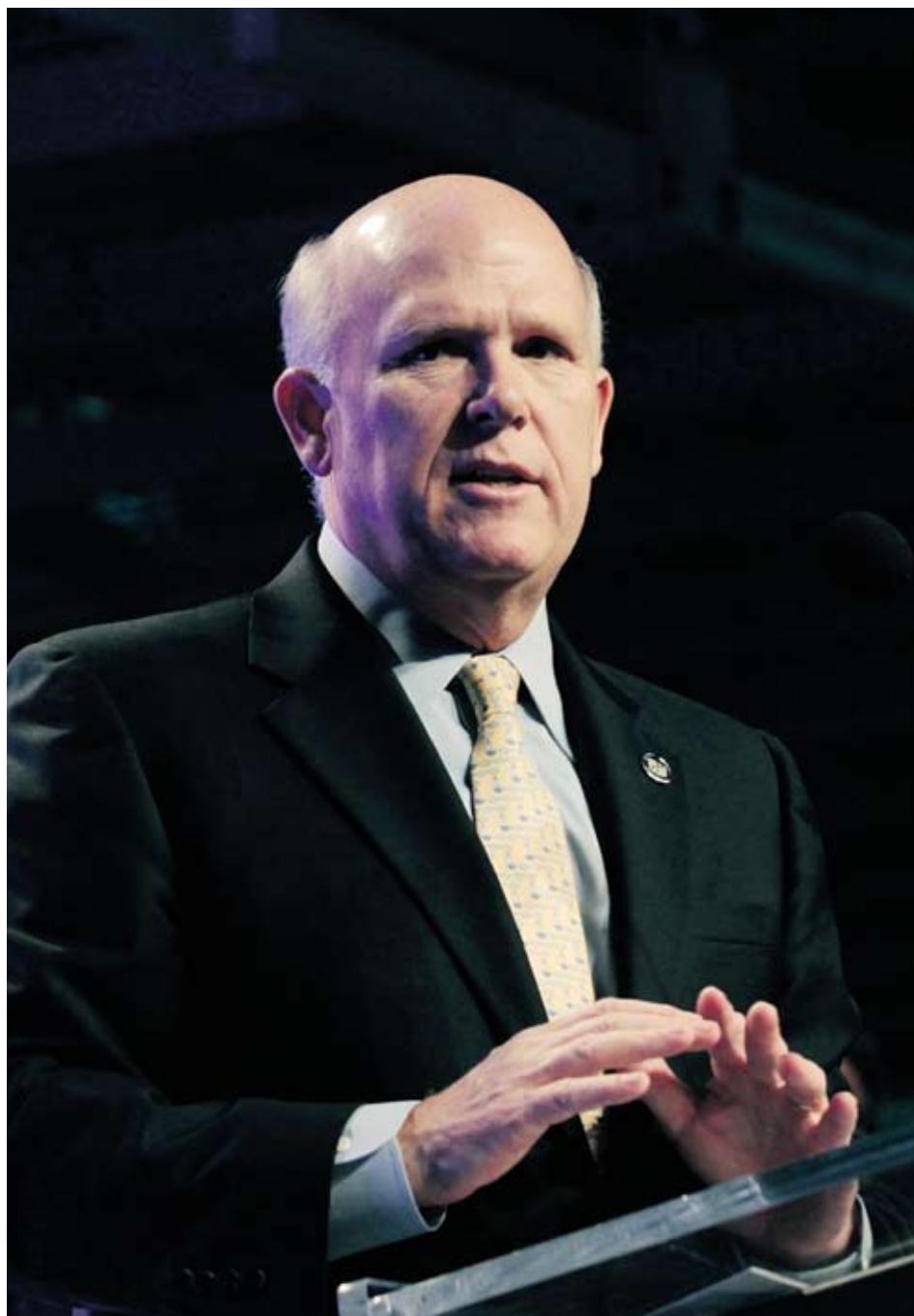
9.1

► процента по-скъпо се тързуваха акциите на автомобилната компания през първия ден на борсата

0.97

► процента от акциите на General Motors е придобил китайският партньор на компанията SAIC

► Главният изпълнителен директор на GM Дан Акерсън трябва да върне на данъкоплатците общо 49.5 млрд. USD

SAB Miller отчете 7% ръст на приходите за полугодieto

Нововъзникващите пазари вдигат резултатите на производителя на бира

Вторият по големина производител на бира в света SAB Miller отчете 7% ръст на приходите за първите шест месеца на финансовата година. Към края на септември приходите на компанията достигнаха 14.2 млрд. USD. Печалбата на производителя на марките Grolsch и Peroni пък нарасна до 1.69 млрд. USD спрямо 1.49 млрд. USD година по-рано.

Пазари

Около 80% от печалбата на компанията се дължи на нововъзникващите пазари. От SAB Miller обаче посочиха, че въпреки че пазарите в Африка и Азия напълно са се възстановили, продажбите в Западна Европа остават слаби заради високата безработица.

Очаквания

Компанията има смесени очаквания за бъдещите си резултати. „Нововъзниква-

► Около 80% от печалбата си компанията прави на нововъзникващите пазари

щите пазари са добре, макар че някои от тях пострадаха от въведените данъци“, каза главният изпълнителен директор Грêm Макей. По думите му обаче перспективите пред развитите пазари в Европа и Северна Амери-

ка не са оптимистични.

Предимство за компанията са евините суровини в момента. От SAB Miller очакват цените на ечемика да останат ниски до края на март 2011 г., а след това леко да започнат да се покачват. □

„Газпром“ и „Нафтогаз“ ще правят смесено дружество

Руският енергиен гигант иска дял в газопреносната мрежа на Украйна

Руският газов гигант „Газпром“ обяви, че ще създаде смесено дружество с украинската газопреносна компания „Нафтогаз“. С това на практика европейските компании ще бъдат изключени от проекта.

Логична крачка

Шефът на „Газпром“ Алексей Милер и украинският министър на енергетиката Юрий Бойко са се срещнали в Москва в сряда и са обсъдили възможните варианти за смесена компания. Предстои да се изготви оценка на активите, които ще бъдат апортирани в новото дружество. „Създаването на смесено предприятие е необходимо и напълно логична крачка“, коментира Милер. Според него за разлика от планирания многостранен консорциум с европейски партньори смесеното дружество между „Газпром“ и „Нафтогаз“ ще бъде „реален инструмент за бизнес“.

Неуспех

Идеята за консорциум с европейски компании се появи за първи път през 2002 г., но така и не се реализира. Въпреки това ЕС искаше да работи с „Нафтогаз“, за да си гарантира редовни газови доставки. Според ЕС случките на спиране на газоснабдяването през последните години се дължат в голяма степен на лошото управление и корупцията в украинската фирма.

Слебваща стъпка

Като част от споразумението „Газпром“ може да даде достъп на „Нафтогаз“ до га-

зови находища в замяна на частична собственост върху газопреносната мрежа в Украйна, която е стратегически актив за страната. Преди няколко месеца Милер каза, че създаването на смесено предприятие ще бъде първата стъпка към пълното сливане на компанията. Тъй като „Газпром“ е много по-голяма от украинския си партньор, това на практика означава руската компания да погълне „Нафтогаз“. Това обаче противоречи на уверенията, които Украйна е дала на Европа, и ще предизвика бурни протести от страна на опозицията. □

Отношения Киев и ЕС се срещат в Брюксел

► Съобщението за подготвяното смесено предприятие се появява само брени дни преди началото на срещата на върха между ЕС и Украйна, която ще се проведе на 22 ноември в Брюксел.

► Очаква се ЕС да предложи

на Украйна план за действие за безвизово пътуване, за което Киев отдавна настоява.

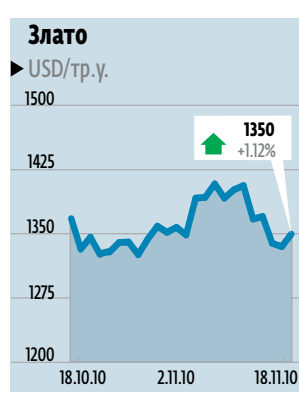
► Отношенията между двете страни напоследък не са особено топли заради забавянето на работата по няколко споразумения, както и заради докладите, че правителството упражнява натиск върху неправителствените организации, медиите и опозицията.

Индекс на деня

2.06

► процента се повиши японският индекс Nikkei 225 и достигна 10 014 пункта

” По време на борсовата сесия в четвъртък измерителят добави 202 пункта към стойността си. Причината за повишаването на японските книжа стана поевтиняването на йената спрямо еврото

” Цената на златото отчете повишение и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 1350 USD/тр.у. Голяма помощ на метала оказа слабият долар, който върна интереса на инвеститорите

Стока на деня

7.03

► процента спечели нерафинираната захар на борсата в Ню Йорк и достигна 624.55 USD/m

” На последната борсова сесия захарта поскъпна с 15 USD заради голямото търсене. Спекулациите около затягането на износа в Индия продължава да оказва натиск върху цената

Доларът ще продължи да поевтинява и през следващата година

Доларът ще бъде най-слабо представящата се валута през 2011 г., такава прогноза направиха от американската банка JPMorgan&Chase Co. Според анализаторите там монетарната политика, която води Федералният резерв в момента, ще срина курса на долара спрямо йената до 75 USD/JPY.

” На последната борсова сесия доларът се търгуваше за 83.22 USD/JPY, което е понижение с 0.03%

на ниво от 0.25%, докато беше свален през декември 2008 г. На 5 октомври Централната японска банка свали основната лихва до 0.1% и в същото време изхарчи 5 трлн. JPY (59.9 млрд. USD) за изкупуване на активи, с което се целеше поевтиняването на йената.

От JPMorgan&Chase Co. дадоха и прогноза за доходността на 10-годишните държавни облигации през 2011 г. В момента доходността на държавния дълг с падеж през 2020 г. се

► В рамките на една година курсът на долара спрямо японската йена се очаква да стигне 75 USD/JPY

движи около 2.9%, докато след година се очаква тя да падне до 2.25%. Според докладна на банката премията при японските облигации със същия матуритет няма да бъде по-голяма. Това заедно със слабия ръст на световната икономика

подсказва за повтаряне на ситуацията от периода 2002-2004 г. Тогава, както и сега, икономиката нараства с около 3% на годишна база. Също така се повтаря и големият интерес към фондовите и стоковите пазари. Всичко това говори,

че сривят на долара спрямо йената е напълно реален, а ако се изходи от статистиката преди 16 години, той би могъл да достигне 25%.

На последната борсова сесия доларът се търгуваше за 83.22 USD/JPY, което

е понижение с 0.03%. На 1 ноември курсът на двете валути стигна 80.22 USD/JPY - стойност, невидждана през последните 15 години. По данни на Bloomberg от началото на 2010 г. доларът е загубил спрямо 12 от 16-те най-търгувани

Петролът се измъкна от дупката, в която беше попаднал

Цената на петрола отново тръгна нагоре, след като в сряда тя достигна най-ниското си ниво за последните четири седмици - 80.36 USD/б. Най-много повлия новината за промяната при запасите от суров петрол в САЩ през миналата седмица.

” На последната борсова сесия суровият петрол с доставка през декември поскъпна с 1.65% до 81.83 USD/б

► Рязкото пагане на американските запаси от петрол изигра главната роля при поскъпването вчера

Според официалните данни на американското министерство на енергетиката петролните запаси в САЩ са намалели със 7.3 млн. барела, което е най-рязката промяна от август 2009 г. Това може да е знак, че потреблението на петрол в страната се подобрява, посочват анализатори пред Bloomberg. За поевтиняването на петрола през предходните три борсови сесии главна

роля изиграха очакванията на анализаторите, че затягането на паричната политика и кредитирането в Китай ще охладят икономическия растеж на страната и търсенето на енергийни суровини ще намалее. Китай стана

страната с най-голямо потребление на енергия в света през миналата година заради своето динамично икономическо развитие. От началото на тази седмица петролът е поевтинял с 4.3%, което намали преднината му за

тази година до 2.4%. На последната борсова сесия суровият петрол с доставка през декември поскъпна с 1.65% до 81.83 USD/б. При сорта Brent поскъпването стигна 1.3% до 84.32 USD/б.

Цена (НСА) на негистрибутивна единица клас А за 17.11.2010 г.		
Pioneer Funds и Pioneer P.F.	Pioneer Funds и Pioneer P.F.	
	USD клас	EUR клас
Pioneer Funds - Американски Фонд Пауинър	5,39	3,98
Pioneer Funds - Акции от евро Средиземноморския регион и Развиваща се Европа	26,25	19,39
Pioneer Funds - Японски акции	2,54	1,87
Pioneer Funds - Акции на развиващи се пазари	11,2	8,27
Pioneer Funds - Акции Велик Китай	12,75	9,42
Pioneer Funds - Акции от Тихоокеанския Район без Япония	9,08	6,71
Pioneer Funds - Европейски компании с малка капитализация	12,92	9,54
Pioneer Funds - Американски компании със средна капитализация	7,45	5,5
Pioneer Funds - Водещи Европейски Компани	6,57	4,86
Pioneer Funds - Световни тенденции	5,75	4,24
Pioneer Funds - Облигации на развиващи се пазари	12,58	9,29
Pioneer Funds - Американски Високодоходен	9,13	6,74
Pioneer Funds - Стратегически доход	9,11	6,73
Pioneer Funds - Европейски корпоративни облигации	9,75	7,2
Pioneer Funds - Европейски облигации	10,47	7,73
Pioneer Funds - Краткосрочен в щатски долари	6,09	4,49
Pioneer Funds - Краткосрочен в евро	8,26	6,1
Pioneer Funds - Глобален селективен		51,02
Pioneer P.F. - Евро Защитен		55,08
Pioneer P.F. - Глобален дефанзивен	8,17	6,04
Pioneer P.F. - Глобален дефанзивен плюс	6,47	4,78
Pioneer P.F. - Глобален динамичен		46,32
Pioneer P.F. - Глобален прогресивен		35,29
Pioneer Funds - Стоков Алфа	63,2	46,67
Pioneer Funds - Глобални Облигации Азрегатен	87,05	64,28
Pioneer Funds - Европейски акции стойност		68,28
Pioneer Funds - Американски - ръст-проучвателен	105,02	77,55
Pioneer Funds - Глобален гъвкав	92,42	68,25
Pioneer Funds - Абсолютна доходност равновесен		54,38
Общо активи от директни продажби на Pioneer Funds и Pioneer P.F. в България (без прокум Аванзарг)	€ 88 816 401	

Словията за инвестиране в Pioneer Funds (Фондове "Пауинър") и Pioneer P.F. (Пауинър П.Ф.) можете да се запознаете във всички клонове на УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД или на адрес www.pioneerinvestments.cz/bg. УниКредит Булбанк АД създаде безплатната телефонна линия 0 800 14 000 (Телефонната линия е на цената на един градски разговор, независимо откъде се обажда). Предишните резултати от дейността на Фонда нямат по необходимост връзка с бъдещите резултати от тази дейност. Стойността на инвестициите и доходът от тях могат да се повишат, но и понижат без гаранция за печалба и при съществуването на риск за инвеститорите да не си възстановят пълния размер на вложените от тях средства. Инвестициите във Фонда не са гарантирани от гаранционен фонд, създаден от държавата, или с друг вид гаранция.

Българските биохрани са по-успешни в чужбина

Фирмите, които предлагат екопродукция у нас, имат по един цех и малко работници

Докато у нас биохраните бавно навлизат на пазара и все още малка част от българите си купуват продукти, обозначени със зелен етикет "БИО", в Западна Европа отдавна са полудели по екопродуктите или по-популярните органични храни.

"Надяваме се модата по биохраните, която властва в Западна Европа и САЩ, да стане популярна и у нас", казва Живко Сираков - мениджър Продажби в "Кондов Екопродукция" ЕООД. Фирмата е една от над 60-те, които участват в първото изложение "Био Еко Експо" в НДК, което ще продължи до събота (20 ноември) включително.

Продукцията

Фирмата на Огнян Кондов е създадена през 1991 г. Произвежда само биопродукти - овче и козе сирене, кашкавал и овче мляко. "Произвеждаме предимно за износ - за Германия, САЩ, Холандия, Швеция, Швейцария", обясни Нина Испирска от

"Кондов Екопродукция". През миналата година дружеството е изнесло 220 т продукция за Германия, а за САЩ 120 т. Според Живко Сираков търговските вериги в България са склонни да продават биопродукция. Оказва се обаче, че фирмата доставя редовно продукти само за хипермаркетите "Хит" и за "Балев био маркет". Очаква се да бъдат постигнати споразумения и с други вериги за хранителни стоки у нас. Всъщност продуктите на "Кондов" се произвеждат в една мандра край Старо село, Ловешко. "Мястото е едно от най-добрите за производство на биопродукция у нас", похвали се Живко Сираков. В производството работят едва около 40 души. Сираков твърди, че всяка година сертифициращата фирма взема проби от почвите, растителността и млякото, за да се гарантира на потребителите, че продуктите наистина са био.

Разградими торбички

Храните и напитките обаче не са единствените, представяни от производители и дистрибутори на изложението "Био Еко Експо". Седмица след като стана ясно, че екоминистерство-

„Две години сме проучвали дали има смисъл да се произвеждат биоразградими опаковки у нас, откъде може да се купи суровина

Стилиян Първанов, Green way

то твърдо е решило да се въведе продуктова такса за полиетиленовите торбички, сред хитовите продукти на изложението са биоразградими опаковки и фолия.

"Произвеждаме торбички, чували и фолия от скорбяла (нишесте), сорбитол, гликол, соево масло, стеарат и 10% полиетилен, който е специално обработен", обясни Стилиян Първанов от Green way. По думите му тези торбички се разграждат за срок от 6 месеца в почвата. Размерът на полиетилена е по-малък от един микрон и той реално не можело да е замърсител. Стандартните торбички се правят от 98% полиетилен и от 2% оксо разградима добавка.

Колко струват

Първанов се опитва да разбие всеобщото мнение, че цената на биоразградимите опаковки ще е много висока от тази на стандартните. Цената е само около 20% по-висока. Например, ако една торбичка от стандартен полиетилен струва 1.5 стотинки, нашите биоразградими чантички ще струват 1.8 стотинки, обясни Стилиян Първанов. По думите му чантите на Green way се използват и предлагат на щандовете в "Мосно Бриколаж", "Практикер", "Пикадили", "Фантастик", "Офис 1" и "Офис експрес".

Първанов обаче запази в тайна каква сума е инвестирал в това производство. Отговаря лаконично, че просто е инвестирал време и средства. "Две години сме проучвали дали има смисъл да се произвеждат биоразградими опаковки у нас, откъде може да се купи суровина и т.н. Затова реалното им производство започнахме през август тази година", каза Стилиян Първанов.

6 години работа - 6 души персонал

Поредното доказателство, че у нас биобизнесът се

220

▶ тона биосирене е изнесла през миналата година само една българска фирма за Германия

▶ Основният продукт в нашите чанти е нишестето, обясни Стилиян Първанов

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

развива бавно, е историята на малка варненска фирма, която произвежда козметика с хума. За 6 години, откакто производството е стартирало, във фирма "Бредис" ООД работят едва 6 души. Не работим с големи търговски вериги. Не ни приемат, признава Дяко Бояджиев, мениджър Продажби в компанията. И продължава: предлагали сме им оферти, но те не искат да работят с непознат продукт на българския пазар, който да популяризират. Разчитаме на реклама "от уста на уста", признава Дяко Бояджиев.

Във Варненско фирмата продава козметиката с хума от 6 години, в Плевен - от 4.5 години, в Пловдив - от 1.5 години, а в София - едва от 8 месеца, но продуктите са представени в 180 обекта. Продава се във фризьорски салони, аптеки и козметични магазини. Имали сме случаи, в които сме карали на място при клиента продуктите си, ако той не може да ги намери, обясни Бояджиев. Твърди,

че няма спад на продажбите и в този смисъл кризата не се усеща.

"Фирмата обаче се развива, имаме само един цех, като не сме достигнали максималната му натовареност", признава мениджърът по продажбите. Не скрива и друга истина - че фирмата участва за първи път в изложение. "Организаторите дълго ни убеждаваха, че участието ни в изложение ще е от полза за нас, но ние

сме малка фирма и ни беше трудно да отделим средства, за да се представим с щанд. Сега виждам, че участието в изложението ще ни бъде от полза - продуктите ще станат по-популярни, ще създадем бизнес контакти", каза Дяко Бояджиев.

Засега пазарът на биохрани у нас е малък, но той има голям потенциал за развитие, категорични са експертите.

Красимира Янева

▶ Килограм биосирене, продаван на едро на търговски вериги, струва 13.50 лв.

„Произвеждаме предимно за износ - за Германия, САЩ, Холандия, Швеция, Швейцария

Нина Испирска, "Кондов Екопродукция"

ОБЯВЯВАНЕ НА

КОНКУРС ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯ ИЗПЪЛНИТЕЛ ПО ПРОЕКТ "ЕВРОПЕЙСКИЯТ ХАРАКТЕР НА БЪЛГАРСКИТЕ ВИНА ОТ ТРАКИЙСКАТА НИЗИНА"

"Егоардо Миролио" ООД със седалище Р. България и адрес на управление с. Еленово 8943, община Нова Загора, област Сливен, в качеството си на Предлагаща организация по мярката "Промоция в трети страни" от Националната програма за подпомагане на лозаро - винарския сектор 2008/2009 г. - 2013/2014 г. обявява процедура по открит избор за определяне на Организация изпълнител на промоционален проект "ЕВРОПЕЙСКИЯТ ХАРАКТЕР НА БЪЛГАРСКИТЕ ВИНА ОТ ТРАКИЙСКАТА НИЗИНА". Проектът е насочен към вина със зачитане наименования за произход или вина с географско указание. Целта е промоция на българските вина от Тракийската низина на китайския винен пазар и увеличаване продажбите на български вина в Китай.

Деятностите по проекта са групирани в две части (Лот 1 - "Промоционални дейности" и Лот 2 - "Реклама и интернет"). Бюджетът, предвиден за двете части на проекта, възлиза на стойност не повече от **115 940 Евро**. Максималният срок за изпълнение на проекта е две години.

Писмените заявки за участие се депозират от **19.11.2010 г. до 26.11.2010 г.** (до 16 часа), като всеки заявител получава пакета документи, които е необходимо да бъдат подготвени за участие в Конкурса на e-mail: s.taskova@emiroglio.com или на адрес: София 1040, бул. "Драган Цанков" 36.

Крайнният срок за депозитане на офертите и попълнените според изискванията на конкурса документи е **10.12.2010 г. (до 14 часа)**.

Ръководител на проекта: Силвия Таскова, тел: +359 2 969 3110, факс: +359 2 969 3109, e-mail: s.taskova@emiroglio.com

АВТОПАРИ

Renault Twingo

Двигател редови 4-цилиндров
Работен обем 1149 куб. см
Мощност 75 к.с./55 kW
Въртящ момент 107 Nm при 4250 об./мин
Трансмисия петстепенна механична
Тегло 950 kg
Ускорение 0-100 км/ч 12 сек
Максимална скорост 169 км/ч
Среден разход 5.1 л/100 км
Емисии CO₂ на км 119 g
Цена на тестовия автомобил 17 590 лв.

УБИЕЦ НА КОМПЛЕКСИ

Renault Twingo е палаво и не се срамува от това

Правителството трябва да забрани големите автомобили. Освен че са непрактични, харчат много и са скъпи за поддръжка, те влияят зле на хората. Наистина! Всеки ден засичаме поне по един арогантен поглед от шофьор на тъмен седан от премиум сегмента, който е убеден, че заедно с талона на новия си автомобил е получил доживотната привилегия да избира кога се движи на път с предимство. Автомобилите са начин на живот, те осигуряват статут и различна гледна точка към случващото се. И ако искате да заместите изтърганите "розови очила" с автомобилен аналог, е редно да се спрете по-скоро на нещо малко, симпатично, непретенциозно и палаво.

Renault Twingo определено ми липсваше и се радвам, че се завърна на българския пазар, макар и три години след дебюта на второто поколение в Европа. Френският симпатяга няма претенции, той не предизвиква никого, иска всички да го харесват, и прикрива голяма усмивка под визията на съсредоточен инсект. Натоварен с хитри идеи, градският завоевател иска да направи делничния ти ден по-лесен и приятен, вместо да те кара да се чудиш кога ще дойде уикендът, за да можеш да покараш на спокойствие.

На сигурно

Twingo не е това, което беше, но е напълно адекватен на сегашната пазарна ситуация. На него му липсва голяма част от смелостта на оригиналния модел, но почитта към последния е ясно различима. Освен външните дръжки на вратите новото Renault Twingo е наследило и големия набор от възможности за индивидуализация.

Всеки, който седне в Renault Twingo, усеща, че нещо не е наред. Управление

Артистично

Renault предлага индивидуални задни седалки, с които да организирате товарното пространство.

Функционалност

Разположението на уредите е оригинално разделено на две части - оборотомер пред волана и километраж в средата на таблото.

нието и маневрите се случват от само себе си, без тежест в ръцете и краката, като чрез fly-by-wire технология. В комбинация със суперкомпактните размери на купето и поредната лудница, наречена "синя зона", можете да сте сигурни, че спокойствието ви е гарантирано. Задължително поръчайте Twingo с регулиране на предните седалки по височина, защото в противен случай и при подходящите природни дадености рискувате да не се чувствате добре вътре.

За Renault Twingo не трябва да се мисли като за базов автомобил. Той се предлага с възможност за връзка на външни устройства през USB и AUX портове, има електронен климатик, MP3 плейър, електрически огледала и др. при базова цена от 16 990 лв. Французите не са забравили артистичния си маниер и са предвидили ниша пред волана (инструменталният панел е по средата), в която може да се сложи гумена приставка, наподобяваща бодлите на таралеж. Гъвкавата материя е предвидена за приютяване на дребни вещи, но нейната практичност е спорна, а мястото зад волана определено не е едно от най-лесно достъпните, особено докато шофирате.

По спешност

В случай на нужда Renault Twingo може да приеме неприсъщи за него роли. Въпреки микроскопичните си размери с него можете да отидете на море, като дори няма да се тревожите за ограничението на скоростта. Стандартният 1.2-литров бензинов двигател със 75 к.с. и без това не се чувства комфортно при скорости над 130 км/ч. Малко ексцентрично, но напълно възможно е използването на задната част на колата като мобилен офис. При достатъчно желание можете да включите в гнездото на запалката устройство за мобилен интернет и да превърнете задния сектор в нещо като миникабинет, където да прочетете важните си мейли или просто да напишете някоя глупост във фейсбук. Багажникът е достатъчен за поне четири кутии с нови обувки или скейтборд и касата бира в зависимост от гледната точка.

Това е Renault Twingo - много компромиси и нито един комплекс.

Драгомир Попов

WEEKEND

Как се става писател

Креативното писане е кански труд

Много хора смятат, че да си писател е привилегия на малцина избрани с вроден талант и копнеж за писане. Аз не съм от хората, които казват „от дете си знаех, че искам да стана писател“, споделя писателят Иво Сироматов. Започнах да пиша на 27-годишна възраст, допълва той. Преди това не съм имал подобни намерения. Просто така се случи, признава един от сценаристите на „Шоуто на Слави“.

Има няколко версии на образа на писателя - той може да е отхвърлен от обществото отшелник, който намира утеха в писането, човек с голям житейски опит или тежка травма за разказване. Анри де Монтерлан казва, че щастие пише в „бяло“ и много хора смятат, че повтарящото се ежедневие не може да бъде основа за качествена проза или поезия. В действителност именно в това се крие талантът: да опишеш обикновените неща по необикновен начин, да откриеш необикновеното в обикновеното.

Писането е занаят
„Истината е, че писането

е занаят като всеки друг и е кански труд“, споделя Любен Дилов-син. По думите му може да има велик поет на 19 години, но велик прозаик на 19 не е виждал. „Езикът се учи цял живот, той е като мускул. Знаем го от баща ми - той работеше по 6-7 часа на ден, постоянно пишеше“, казва още Дилов-син. На всички е ясно, че за да станеш добър музикант или художник, се искат години уроци и практика, но малцина смятат, че за да пишеш добре, трябва да се упражняваш. Всички писатели, дори и най-талантливите, понякога пишат неефективно и недоляно. Талантът е сила, която проблясва на моменти - всеки има както вълшебни, така и посредствени мигове.

Отложете съвършенството

Най-успешните автори имат висока поносимост към сурови, объркани чернови и дори към редица несвършени текстове. Търпението за постоянна преработка е толкова важно, колкото и талантът. Братя Стругацки на всеки

десет страници съкращават по пет, а Джойс Оутс пише на ръка и за роман от 250 страници често изписва над 1000. Дайте си право да пишете несигурно, грубо, дори банално. Писането на първа чернова е като да дочуеш шепот в съседна стая, чак когато видиш изписаното на листа, можеш да съзреш онава, което има значение. Не бъдете сурови към себе си и не очаквайте да пишете нещо „гениално“ от първия път. Всеки творец има нужда от време, за да намери гласа си и стила, който го прави различен. За да редактираш добре, трябва да оставиш написаното да отлежи, обяснява Любен Дилов-син. И добавя: „Трябва да погледнете текста си с възможно най-безпристрастни очи. Хемингуей например е пишел прав и е редактирал легнал“. Според Дилов-син е много важна ролята на професионалния редактор, който не се старее да направи текста продаваем, а да изясни стила и тезата, за да може книгата да стане по-добра в плана, в който я мисли авторът.

10 съвета за креативно писане

1 Пишете. Не правете планове как ще пишете, а просто пишете.

2 Четете, четете, четете. Ключът към добрите идеи и стил е в четенето на други автори. Направете си читателски дневник.

3 Наблюдавайте. Няма нещо около вас, което не си заслужава да бъде описано интересно.

4 Носете си тефтер. Тефтерите са инкубатори на идеи, записвайте си всичко, което ви впечатли - образи, дочут разговор, бягащи идеи.

5 Пишете всеки ден. Дори и да имате само 10 минути. Разберете по кое време на деня сте най-креативни. Може да е веднага след ставане или късно вечер.

► Търпението за постоянна преработка е толкова важно, колкото и талантът

Пишете всеки ден

Може да ви се струва невъзможно да съчетаете писането със стресовото си ежедневие, но винаги има начин. Замислете се в кои моменти можете да отделите дори 10-15 минути за писане: сутрин преди ставане, в автобуса на път за работа, в обедната почивка, вечер,

когато всички заспят. Винаги има кога, въпросът е да се справите с оправданията, които намирате, за да не се изправите пред белия лист: не звъни ли телефонът, трябва да си провери мейла, дали да не почета малко първо, и без това никога няма да стана писател, какво ли се зальгвам... Истината е,

че писането изисква желязна дисциплина. Ако искаш да си добър, трябва да си готов да бачкаш много повече от общоприетото, споделя писателят Иво Сироматов. И допълва: „Липсата на вдъхновение е оправдание за мързеливите хора. Ако самият процес на работа не те вдъхновява, е излишно

Блиц Майкъл Коен, преподавател по креативно писане в Американския университет

Ако имаш желание да пишеш, можеш да се научиш

Писането е много, много тежка работа

► Господин Коен, какви са основните принципи на творческото писане?

- Много труден въпрос. Мисля, че „Поетика“ на Аристотел все още стои в основата на принципите за креативно писане. Аристотел твърди, че човекът е своето желание и че героите трябва да са несвършени. Желанието на героя е двигателят на историята. Възпрепятстват желанието, създават конфликт и сте на прав път. Както казва Кърт Вонегът, героите трябва да желаят нещо, дори то да е просто чаша вода.

► Ражда ли се човек с писането, или може да се научи?

- Мисля, че разказването на истории е основна човешка дейност. Всички сме го правили като деца. Всички сме бутали играчки по пода в кухнята и сме разигравали драми - войни и любовни истории. Като баща мога да кажа, че всички деца се раждат с този дар. Писателят обаче трябва да може да открие това място отново и отново и да го обгърне на страницата в език, който е едновременно пробуждащ и невидим (тоест ние не толкова осъзнаваме уменията на автора, колкото сме изгубени в паяжината на неговия сън).

Визитка Муха в главата

► Майкъл Коен преподава творческо писане в Американския университет вече няколко години. Със свои студенти издава сборник с литературни творби Fly In the Head („Муха в главата“). Той самият пише разкази, работи и по роман. Автор е на две кратки пиеси и няколко сценария. Със съпругата си Росица работят и по английския превод на български приказки.

Ако имаш желание да пишеш, можеш да се научиш независимо от таланта. Но трябва истински да го искаш, защото има безкрайно много за учене, а изгодите са малко и трудно уловими.

► Трябва ли дисциплина, за да станеш писател?

- Не мога да се сетя за занаят, който да изисква повече дисциплина. Писането е много, много тежка работа. Истината е, че на света не му пука дали пишеш или не. Зависи само от теб дали ще си седнеш на задника и ще го направиш. Когато работата върви, имаш чувството, че летиш. Когато не върви

6 Пишете асоциативно. Намислете си една дума и просто оставете думите да текат, без да мислите над това, което пишете. После си подчертайте интересните изречения и идеи.

7 Напишете историята си така, както трябва да бъде. Както казва Вонегът: „Ако отворите прозореца и правите любов целия свят, разказът ви ще хване пневмония”.

8 Разпитвайте хората и събирайте истории и образи. Бъдете отворени към всичко.

9 Записвайте сънищата си. В подсъзнанието ви има купища необикновени истории.

10 Оставете текстът да отлежи максимално дълго и го погледнете безпристрастно. Ако трябва, го пренапишете, може да се получи по-добре.

СНИМКА SHUTTERSTOCK

да чакаш съседката ти с големите цици да ти намигне, за да те „вдъхнови”. Всеки цигулар знае, че ако не свири по 5-6 часа на ден, нищо няма да излезе от него. Същото е и с писането.”

Писател къща не храни

Не познавам много хо-

ра, които се препитават с писане на книги в България, казва Любен Дилов-син. Повечето от тях пишат за много други места: вестници, телевизии, соруwrite, допълва той. Според него пазарът в България не позволява обособяване на писането като професия. Според

Иво Сироманов трябва да имаш късмета да попаднеш в среда, която да ти помогне да развиеш таланта си. Около теб трябва да има далновидни хора, които да видят уменията ти и да ти помогнат да ги развиеш, твърди Сироманов.

Не мислете за другите

През 1985 Т.М. Амибъл провежда експеримент с група от седемдесет и двама студенти. Задачата на всички студенти била да напишат стихотворение. Амибъл разделил групата на две. На първите казал, че трябва да напишат стихотворение, което да впечатли преподавателите с изключителния си талант. На вторите казал да работят с идеята, че за да напишеш нещо добро, се изискват много усилия. Стихотворенията били обсъдени от независими оценители и се установило, че качеството при първата група е много по-ниско. Оказало се, че зависимостта от външни фактори само е навредила на работата им.

Пишете за себе си, не за другите. Удоволствието да намериш точната дума, да усетиш мига, в който се ражда някоя идея, да видиш как героят се разкрива пред очите ти, е много по-важно от чуждото одобрение. Както казва Фланъри О'Конър, „пиша, за да видя какво ще кажа”. Според Любен Дилов-син писането е полезно и е като автотерапия: „Препоръчвам го много на всякакви хора - депресиранни, превъзбудени, нещата придобиват съвсем друг вид на хартия, нито са толкова сложни, нито толкова страшни.”

Теогора Мусева

СНИМКА ВЕНЕТА ТИЛЕВА

„Истината е, че писането е занаят като всеки друг и е кански труд. Може да има велик поет на 19 години, но велик прозаик на 19 не съм видял. Езикът се учи цял живот, той е като мускул. Знаем го от баща ми - той работеше по 6-7 часа на ден, постоянно пишеше

Любен Дилов-син,
главен редактор на L'Europeo
Bulgaria

„Липсата на вдъхновение е оправдание за мързеливите хора. Ако самият процес на работа не те вдъхновява, е излишно да чакаш съседката ти с големите цици да ти намигне, за да те „вдъхнови”. Всеки цигулар знае, че ако не свири по 5-6 часа на ден, нищо няма да излезе от него. Същото е и с писането

Иво Сироманов,
писател и сценарист
на „Шоуто на Слави”

НЕЗАВИСИМО ОТ ТАЛАНТА

(което се случва много често), писането на проза е като дъвчене на камъни. Трябва много дисциплина, за да дъвчеш камъни, а също и много вяра - вяра, че тези камъни ще се превърнат в пясък и евентуално този пясък ще се превърне в цветно стъкло.

►Кои са най-добрите начини за генериране на идеи?

- Някои писатели намират най-добрите си идеи на върха на химикалката, т.е. в динамичния процес на писане. Понякога всичко, което се иска, е да вземете хубав цитат от любим писател и да го из-

ползвате за начало на разказ. Въобще четенето на автори, които харесвате, помага за откриването на идеи. Гледайте хората и се опитвайте да си представите какво става в главите им, какво има в хладилниците им, какви са тайните им.

►Трябва ли да чакаш вдъхновението, или може да пишеш независимо от настроението?

- Има един изтърган афоризъм: „Искусството е 1% вдъхновение и 99% постоянство”. Изтърган, но за жалост много верен. Ако чакате вдъхновението, има да си чакате. Музата е капризна. Но, разбира се,

когато все пак дойде, хванете я здраво и не я пускайте.

►Как да преодолеем страха от бялата страница?

- Като осъзнаете, че писането е процес и дори великите писатели могат да пишат лошо, за да стигнат до добрите неща. Ако седнете и очаквате всичко, което напишете, да е гениално, ще бъдете парализирани. Вместо това си спомнете какво казва Хемингуей: „Първите чернови са боклук”. Най-добрият начин да преодолеете страха от празната страница е да я напълните - дори с боклук.

Теогора Мусева

Новогодишна нощ, в

Riga Hotel

гр. Русе

МЕХАНА
ОСНОВЕН РЕСТОРАНТ
ПАНОРАМЕН РЕСТОРАНТ

БОГАТА ШОУ ПРОГРАМА

КУВЕРТИ от 70 лв до 120 лв
КУВЕРТ + НОЩУВКА от 88 лв до 192 лв

www.hotel-riga.com, тел. 0886 40 87 97

Модна палитра

Синьо кюрасо и сребрист облак ще са актуалните цветове през пролетта на 2011 г.

Не сте ли се запитвали как всеки сезон определени цветове преобладават на подиумите и откъде всички дизайнери получават кои нюанси да избераат? Защо в един момент всички магазини са залети с жълти палта, чанти и обувки и дали тайно не ги преобладават в червено следващия сезон? Каквато и да е тайната, ние трябва да сме информирани още преди сезонът да е настъпил.

Pantone Color Institute

Оказва се, че има глобална корпорация на цветовете - Pantone Color Institute, отговорна за проучване на актуалните цветови тенденции. Това е корпорацията, която преди 47 години създава цифровите обозначения на цветовете. Всяка година Pantone обявява цвят на годината - за 2010-а това е тюркоаз. Няма начин да не сте го забелязали по витрините в много разновидности - аквамарин, тъмнотюркоазено, синьо-зелено. Интересното е, че тази тенденция си има ясно обяснение, и то не другаде, а в киното. Сигурно се досещате за филма, в който синьо-зеленото преобладаваше - „Аватар”. Колекциите на Жан-Пол Готие и Валентино включват цветове и мотиви от него още преди премиерата. Малко филми са имали такова живо и мигновено влияние върху модния свят.

Как се формират тенденциите

Повечето хора не осъзнават, че изборът на цветовете тенденции е сложен процес. Всяка година независими специалисти от най-различни компании се срещат в института Pantone, за да анализират психологическите, културните, социално-икономическите и модните влияния и да разберат как те ще променят отношението на клиентите към цветовете. Всеки експерт представя прогноза за цветовете, които смята, че ще се харесат на потребителите през следващата година, и обяснява защо препоръчва точно тях. Забавта започва, когато тази група от креативни и понякога доста своенравни професионалисти дискутират избора на цветовете, докато не стигнат до консенсус кои

цветове ще съставят крайната палитра и ще бъдат представени пред хиляди модни и интериорни дизайнери и производители. Освен това всяка година Pantone анкетира всички дизайнери по време на New York Fashion Week, за да установи кои цветове са най-актуални.

► Долче и Габана

Преоткриване на миналото

Клиентите напоследък се обръщат с носталгия към миналото, но едновременно с това искат да гледат и напред, когато избират цветове, казва Леатрис Айзман, изпълнителен директор на Pantone и управител на Eiseman Center for Color Information and Training. По думите му, въпреки че новите технологии преоткриват бъдещето непрестанно, забелязваме смътна тъга по миналото.

Интересът за преоткриване на старото идва от настоящата икономика, смята Айзман. Миналото не се отрича, а се преоткрива по нов начин. Днес най-важно е да мислим за практичността, обяснява изпълнителният директор на Pantone.

Хората се питат: леле, вече имам шест чифта черни обувки, за какво ми е още един? Производителите ще им дадат нещо ново и затова цветовете играят такава важна роля. Например клиентът е привлечен от лилава кола, но когато дойде в автосалона, решава да си купи черната версия.

Но все пак лилавата кола ви трябва, за да му привлечете вниманието, обяснява триковите, които се прилагат за привличане на клиенти Леатрис Айзман.

Теогора Мусева

Honeysuckle PANTONE 18-2120

Ненет Лепор

Russet PANTONE 18-1235

Шарлът Ронсън

Lavender PANTONE 15-3817

Джеймс Ковиело

Regatta PANTONE 18-4039

Катрин Маландрино

Тренд

Кои цветове избра институтът Pantone

► Глобалният цветови институт Pantone обяви, че пролетните тенденции в цветовете са вдъхновени от екзотични дестинации като Индия, Африка, Перу и Турция. Дизайнерите задоволяват нуждата на потребителите да избягат от всекидневните проблеми и ги пренасят в далечни страни, казва Леатрис Айзман, изпълнителен директор на Pantone. Цветовете тази пролет представляват интересно съединение на неочаквани топли и студени тонове, обяснява Айзман. Чрез комбинация на противоположни нюанси от цветното колело дизайнерите създадоха удивителна интензивност на палитрата. Тези уникални цветови комбинации ви дават възможност да комбинирате есенни грехи с нови любими цветове, които ще озреят пролетния ви гардероб, категоричен е Леатрис Айзман.

► Жан-Пол Готие

► Моник Люлие

► Дона Каран

► Живанши

Peapod PANTONE 14-6324

Ерин Федърстън

Blue Curaco PANTONE 15-4825

Кармен Марк Валбо

Beeswax PANTONE 14-0941

Йоана Бараши

Lavender PANTONE 15-3817

Карлос Кампос

Silver Peony PANTONE 12-1206

Моник Люше

Silver Cloud PANTONE 15-4502

Памела Процел Скот

Тенденции есен/зима 10/11

Военно зелено

Ако има тенденция, която е най-ясно изразена през есен/зима 10/11, това е милитъри трендът. А какъв по-подходящ цвят за него от маслинозеленото?

Видяхме го при Бърбери и Марк Джейкъбс. Дългият и елегантен дамски шинел е едно от най-ясните модни послания, които можете да изпратите тази зима. Тъмното зелено може да бъде съчетано и с изумруденозелено или каки.

Бежово

Ясно изразен е и класическият неутрален camel - видяхме го в почти всички колекции: Валентино, Диор, Ланвин. Можете да го комбинирате с по-светли, телесни нюанси, каквито показаха Клои и Стела Макартни. А ако искате със сигурност да ви забележат, следвайте белия минимализъм на Келвин Клайн и снежното изящество на Гучи и Анна Сьюи.

Тъмносиньо

Този цвят е друго есенно продължение на милитъри тенденцията. При Бърбери съчетанието на мъжествена женственост е изразено чрез комбинация от сини блейзъри със златни копчета и секси ботуши над коляното. Цветът е много подходящ и за класическо изчистено палто.

Акцентът в колекцията на Версаче е поставен върху класическо синьото - почти турско. Живанши пък използва синьото във футуристична винтидж визия със загадъчен черен воал и авангарден грим.

Тъмнотилаво

Смокиненолилавото огря есенните подиуми с

тъмен блясък и съчетанието му със сиво и ябълковозелено беше акцент в колекциите на Филип Лим, Бърбери и Оскар де ла Рента. Лилавото е един от най-универсалните цветове и отива почти на всички, защото скрива несъвършенствата и изразява тена.

Блестящи нюанси

Когато дизайнерите ни припомнят колко обичаме металическите нюанси, можем само да им се радваме.

Миниполи, рокли до земята, блейзъри и панталони в сребристо, златно и медено бяха застъпени в колекциите на Марк Джейкъбс, Александър Уанг и Москино. Винаги е радост да видиш как, комбинирани и носени с вкус, блестящите материи може да изразяват стилен шик.

Червено

Ако една жена иска да я забележат, тя се облича в червено. Този сезон червеното е по-ярко от всякога - алено и доматено. В почти всяка колекция присъстваше червеното палто, а Долче и Габана представиха по-опитомена версия на червеното под формата на удобни плетени материи. И разбира се, не бива да забравяме царственото присъствие на цвета в последната колекция на покойния Александър МакКуин.

Сиво

Тази година Клое, Стела Макартни и Марк Джейкъбс замениха черното с нюанси на сивото - графитено, сребристо, металик и бледосиво. Няма по-подходящ сезон за сивото от есента и съчетано с който и да е цвят, то изглежда страхотно.

► Лоши новини за всички блонетки, чернокоси и червенкоси модели, които искате да участват в тазгодишното шоу на Армани на тема „Игра с кехлибара“. Италианският дизайнер реши да работи само с руси модели този път. Той им придруге класически и женствен вид, с лек бизнес привкус.

ПЛАНИРАЙТЕ НЕЩО СПЕЦИАЛНО ЗА ТАЗИ КОЛЕДА!

БУДАПЕЦА

САМОЛЕТЕН БИЛЕТ +
2 НОЩУВКИ В 3*/4*/5* ХОТЕЛ

ОТ
€ **210***

Прекарайте няколко дни около Коледа в Будапеща, град със зашеметяващи гледки, звуци и усещания! Ще видите преобразования от магията на празниците град - уютни барове и ресторанти, оживени Коледни пазари, сезонни концерти, програми, партита и уникална празнична атмосфера из целия град. Или посрещнете 2011 година по един различен начин в Ramada Resort Aquaworld или на площада Vörösmarty в компания с добри приятели.

MALEV Hungarian Airlines **malev.bg** Тел.: +359 2 9815091

*Продажи до 29 декември 2010г. Пътуване 16.12 - 03.01. 2011г. Крайна цена за двупосочен билет с включени летищни такси + 2 нощувки в двойна стая на човек плюс закуска. Цена за 3 нощувки също е възможна. Местата са лимитирани. Офертата може да бъде променлива без предизвестие. Приложими са специални условия. За пътни условия посетете www.malev.bg или пишете на sales@malev.bg.

► Сортът, от който се прави “Божоле” е гаме или гаме ноар - черно грозде с бял сок. Вирее в региона Божоле на река Сона, северно от Лион. Това са единствените лозя заедно с тези в Шампан, където събирането на реколтата на ръка е задължително

СНИМКИ SHUTTERSTOCK

Le Beaujolais Nouveau est arrivé*

Време е за “Новото Божоле” - най-веселото, дръзко, свежо и лудо младо вино с милиони фенове по света

Всяка година в един точно определен четвъртък - третия на ноември, Франция празнува. Но не някакъв национален празник, макар че цялата страна се вълнува. Не е и футболна победа, макар че коментарите са също така емоционални. Празникът е на младото вино, добило световна популярност - “Божоле”.

Когато стрелките на часовника ударят полунощ и отмерят първите секунди на новия ден, тогава се отварят и бутилките с “Божоле нуво” - всяка година реколтата е различна, както и качествата на виното, така че тръпката е уникална.

Мания

Le Beaujolais Nouveau est arrive - “Новото Божоле” пристигна”, няма витрина на ресторант, хотел, супермаркет или квартален магазин във Франция, който да не е поставил табелата с този надпис в четвъртък.

Началото на традицията е поставена през 1970 г. Френският ентузиазъм е така заразителен, а божолето така неустойчиво, че денят вече се отбелязва в цял свят - през 80-те години виното превзема Европа и Северна Америка, а през 90-те не му устоява и Азия. У нас Денят на “Новото Божоле” също се празнува от няколко години.

Тайната

Кое кара милиони хора по света така да “луднат” по божолето ли? Божолето е

► Началото на традицията е поставено през 1970 г.

различно. То е весело и дръзко вино, свежо, някак буйно и младежко по дух - нали все пак е младо. Всяка година ароматът и вкусът му е различен - винаги плодод, но преди да се отворят бутилките, никой не знае какъв точно - на банани и малини или може би на по-тежки зрели плодове. Да отгатнат ароматите на

виното е едно от любимите занимания на специалистите. А на всички останали любимото занимание в края на ноември е да го консумират в огромни количества. В което има логика - пътят на виното от лозята до бутилката е само двадесетина дни. Божолето няма време да стане сериозно вино, то е лишено от характерните

за червените вина танини и се характеризира с лекота и плододост, което го прави подходящо за поглъщане в щедри количества.

Царят на божолето

Уникалността на божолето се дължи на процесите на ускорена ферментация, както и на особеностите на сорта, от който се прави - гаме или гаме ноар - черно грозде с бял сок. То вирее в региона Божоле на река Сона, северно от Лион. Това са единствените лозя заедно с тези в Шампан, където събирането на реколтата на ръка е задължително.

Успехът на “Божоле нуво” по света обаче въпреки достойнствата на самото вино до голяма степен е резултат от брилянтен маркетинг и усилията на един човек - Жорж Дюбюф, известен като Царя на божолето. Избата “Жорж Дюбюф” е най-големият производител на “Божоле” и неуморно популяризира и рекламира младото вино по света.

На българска почва

В България “Божоле нуво” бе отпразнувано снощи с дегустации на няколко места. Традиционно вече Френско-българската търговска камара организира дегустация на новата реколта, която тази година се състоя в Националната художествена галерия. За втора поредна година и специализираната верига CASAVINO посрещна с широко отворени врати

Съвети

1 Пийте “Божоле нуво” леко охладено - 14-16 градуса. Това подчертава естествените плододови аромати, а виното става още по-освежаващо. По-плътните божолета обаче се пият на стайна температура.

2 Четете етикета на бутилката за вкъщи. Ето какво би трябвало да ви каже тя:

- Beaujolais Nouveau AOC - масово вино за незабавна консумация;
- Beaujolais-Villages AOC - по-висок клас и с малко по-голяма трайност, но при всички положения бутилката трябва да е унищожена до пролетта;
- Cru Beaujolais - най-висока категория божоле; по-плътното, по-тъмното, може да се консумира до 2 години след бутилирането.

3 Най-подходящи с “Божоле нуво” са леките ястия и сирена като бри, камембер, рокфор, а по-плътните божолета си подхождат и с по-тежки месни ястия.

и вход свободен на чаша “Божоле нуво” всички желеци в магазините си в София и страната. Произведенията на Царя на божолето - Дюбюф, пък се разливаше щедро във винарна “Ла Бодера” на столичната улица “Георг Вашингтон”.

Ако вече малко ви е яд, че сте изтървали събитието, не се притеснявайте. От днес “Божоле нуво” би трябвало да намерите в почти всеки супермаркет и уважаващ себе си ресторант. □

* Новото Божоле пристигна